

Alle Deelen worden afzonderlijk verkocht.

Klassiek, Letterkundig Pantheon.

MENGELINGEN,

DOOR

MR. W. BILDERDYK.

SCHIEDAM,

H. A. M. ROELANTS.

1855.

Ieder Deel is op zich zelf compleet.

65

MENGELINGEN.

MENGELINGEN,

DOOR

M^r. W. BILDERDYK.

Tweede Deel.

SCHIEDAM,

H. A. M. ROELANTS.

1835.

De krijg met Karos. (1)

GEZANG, OSSIAAN toegeëigend.

Reik, Toskars diebre spruit, ó reik my 't speeltuig aan!
De morgenstond gaat op in 't hart van Ossiaan.
't Is even als het veld, van de eerste zon beschenen.
Het duister overdekt de heuveln nog in 't rond.
Terwijl de schaduw flinkt op zijn' verlichten grond;
Maar de aakligheid der nacht is reeds van de aard verdwenen

Malvina! 'k zie mijn' Zoon ter zij' van Konaas vliet:
Maar 't is een enkele mist gekleurd van de avondstralen!
ó Minlijk nevellicht, blijf voor mijne oogen dwalen!
En, winden, breekt dien damp, verspreidt dien nevel niet,
Wanneer ge uit Arduns woud langs 't vlak der heuveln schiet;
Maar laat me aan Oskars beeld den hoogsten lust behalen,
Die 't streelend zinbedrog aan 't hart eens vaders biedt!
Helaas! ik zag dien zoon Natuur den tol betalen!
't Is alles wat my overfchiet.

Wie daalt daar voor mijn oog van Konaas steenrotsklippen?
Wie wendt zich tot mijn' zoon met murmelende lippen,
Waarop de zangtoon smoort, die in zijn' gorgel dreunt?
Zijn vuist beknelt een' staf, die 't krommend lichaam steunt.
De winden dartlen met zijn zilvergrijze hairen.
Ben sture en sombre vreugd schijnt uit zijn oog te staren.
Hy ziet naar Karos heir, als ware 't, zorglijk om.
't Is Rijno, de eedle Bard, geëerd by 't heldendom.

(1) CARAUSIUS, die zich in 't jaar 284 onzer Tijdrekening den
lijtel van Keizer aanmatigde, by Ossiaan KAROS genoemd.

Hy ging aan Karuns boord de Roomsche macht bespieden.

- »Wat doet de Waterwolf, ó steun der Oorlogslieden?
- »(Dus spreekt de wakkre spruit van droeven Osfaan.)
- »Spreek, zaagt gy de Adelaars op onze kusten staan?»

- «Ik zag ze (zegt de Bard): ik zag zijn veldstandaarden,
- »Maar achter 't woest gebriesch van zijne ontembre paarden.
- »Een opgeworpen muur omgordt zijn krachtloos heir.
- »Hy ziet van dezen wal met sidring op ons neêr.
- »Verschriklijk zijn wy hem, gelijk de donderwolken
- »Voor zijn gefchokte vloot op 't vlak der waterkolken.»

- «Ga, Hoofd der Barden (sprak de Heirvoogd)! neem mijn speer,
- »En hecht een vlammend vlasch aan 't spitse van 't geweer,
- »En slinger het in 't rond naar alle vier de winden.
- »Ga Karos met die vlam in zijn verschanfing vinden,
- »En vorder hem ten strijd'. Dat hy zijn' wal verlaat,
- »En 't tuimlend zeegegolf dat op de strandrots slaat.
- »Zeg hem, mijn hart verlangt een' vijand op te dagen:
- »Mijn jachtboog heeft een' walg van hinden na te jagen.
- »Zeg hem, mijn arm is jong en nog geen' krijg gewoon,
- »En Fingal verr' van hier, zoo wel als Fingals zoon.»

De Bard aanvaardt zijn last, en mompelt onder 't treden
Den zang dien hy ontwerpt, naar 't kleppren van zijn schreden.
Doch Oskars donderstem verheft zich door de lucht,
En dringt door Arduns woud, als 't daavrend golfgerucht,
Wanneer Togormoos zee de holgewelfde rotfen
Verwrikt, en 't stormgeloei vereenigt met heur klotsen.
Zijn helden hooren 't, en, als stroomen van 't gebergt'
Afwentlend met een drift door 't herfstweêr aangetergd,
Zoo vloesien ze op zijn stem de heuven af, en scharen
Zich om hem met 't gedruis der murmelende baren.

De grijze Rijno slapt naar 't overzeefche heir,
En zwaait de ontvlamde wiek op de opgeheven speer.
«Kom (zingt hy) tot den strijd, gy, Hoofd der zeeberijders!
»Held Oskar is alleen, hy daagt u uit, als strijders!
»Vorst Fingal, verr' van hier, vermeidt zich in zijn hal
»Met zangrig snarenspeel en vrolijk feestgefchal.
»Zijn wijdgeduchte speer, die zoo veel roems vergaarde,
»Staat werkloos aan zijn zij', zijn beuklaar ligt ter aarde.
»Kom tot den veldslag op! 't Is Oskar die u wacht:
»De Krijgsheld is alleen, en steunt op eigen kracht! »
Maar Karos hield zijn heir in Karuns bocht besloten.

De nacht had nu op de aard haar duifster uitgegoten:
De Bard was weêrgekeerd. Men spreidt het avondmaal,
En Kronaas heuvelgrond verftrekt voor Koningszaal.
Het schemert langs de hel' van honderd eikenftammen,
Die, ruifchende in den wind, ten hoogen hemel vlammen.
De geesten zwerven door, de flikkring aan en af,
En toonen 't vormloos lijf en weemlen om hun graf.
Men ziet Komalaas schim van schittrend licht omgeven,
Met halfbedekt gelaat door 't neevlig duifster zweven.
Hidallan schemert flaauw en met een' fombren glans,
Als wen de omwolke maan verduifstert aan den trans.

't Was Rijno, die alleen des Krijgsmans (1) schim ontwaarde.
«Wat deert u (sprak de Bard)? Wat zoekt uw ziel op de aarde?
»Hidallan! hebt ge uw deel van oorlogsglorie niet,
»En wijdde u Osfaan geen hartontroerend lied?
»Hoe huppelde uwe schim, hoe fcheen zy 't hoofd te nijgen,
»Wanneer zijn harpgezang ten wolken op kwam ftijgen!
»Waartoe, ô fombre geest, dan pijnlijk omgezwerd?
»Bevredig u, ô held, uwe uitvaart is gevierd! »

(1) Hidallans.

« Wat hoore ik ! ziet u oog Hidallans geest verschijnen
»(Vraagt Oskar) ? draagt zijn wolk de teekens nog van 't kwijnen ?
»Ai, zeg me, ô Rijno, hoe die krijgsheld, zoo vermaard
»Op Konaas heuveln, viel, dat nog zijn' naam bewaart ?
»k Heb menigmaal zijn graf met eerbied mogen naderen !
»Gewis, zijn oorlogsroem was groot by onze Vaderen. »

«« Vorst Fingal (sprak de Bard) had d'altijd dappren held
»Ontzegd, zijn Legermacht te volgen in het veld.
»Des Konings ziel treurde om Komala. Voor zijne oogen
»Kon hy 't erinn'rend oog des jonglings niet gedogen.
»Verlaten, eenzaam, droef, onzeker wat hy deed,
»Doorkruisde hy 't geberg', verteerende in zijn leed.
»Zijn armen hongen flets, by 't lichaam neêrgezegeu,
»Langs de ongegorde heup, verlaten van den degen.
»Zijn hair zwierde ongekemd langs slaap en wenkbrauwboog ;
»De traan des weemoeds zwol in 't neêrgeflagen oog :
»Een halfverstikte zucht bleef in zijn' adem smoren.
»Drie dagen doolt hy rond, in diep gepeins verloren.
»Den vierden voert hem 't lot van Balvaas stillen stroom,
»In 't vaderlijk gewest. — In 't lommer van een' boom
»Zat Lamor voor de poort van zijne ontvolkte muren,
»En hoorde 't vlietend nat zijn grazige oevers schuren.
»Hidallan had zijn volk naar Fingals krijg geleid ;
»Van daar om 's Grijsaarts burcht die doodlijke eenzaamheid !
»Zijn eertijds vurig oog was door de hand der jaren
»Verduisterd, en zijn hoofd befneeuwd met zilvren halren.
»Hy zong een oorlogslied op lang verouden toon.
»Hy hoort Hidallans stap en kent hem voor zijn' zoon ! »

«« Hoe ! klinkt de voetstap van Hidallan my in de ooren ?
»Of is 't zijn geest misfchien, en heeft hy 't licht verloren ?

- »Indien 't zijn voetstap is, waar is mijne oorlogsmacht ?
- »Of zijn zy met hun Hoofd op Karuns boord geflacht ?
- »Hidallan ! zijt gy 't zelf ? is al mijn volk gebleven ?

- »Neen, zucht de Jongling, neen ! uw benden zijn in 't leven.
- »Zy leven, en, omstraald met blinkende oorlogseer,
- »Mijn Vader ! maar uw Zoon.. ! hy heeft zijn' roem niet meer.
- »Daar veld en heuvel dreunt van woefte krijgsrumoeren,
- »Moet ik aan Balvaas boord een werkloos leven voeren !

- »Een werkloos leven ? neen ! riep Lamor woedende uit.
- »Uw Vaadren rustten nooit by 't daavrend krijgsgeluid.
- »Befchouwt gy gindsche terp van opgehoogde zoden ?
- »Daar rust Garmallons lijk die nimmer heeft gevloeden.
- »Komt, helden, roept zijn schim, bij 't Vaderlijke graf !
- »Zou ik Garmallon zijn, en in mijne afkomst laf ?

- »ô Vorst van Balva, zegt Hidallan, diep verzuchtend !
- »Wat foltert gy mijn ziel ! de zoon van Lamor vluchtend !
- »Neen, waan dit nimmer. Hoor mijn onheil. Morvens Vorst
- »Voerde om Komalaas dood de wanhoop in zijn borst,
- »En weigerde uwen zoon, zijn krijgsbanier te volgen.
- »Ga, sprak hy, fel ontroerd, en tot de dood verbolgen,
- »Keer tot uw Vaderland ! verga in Balvaas wal,
- »Gelijk een dorrende eik, die nooit weër groenen zal !

- »En my, hernam de Vorst, is 't noodlot dan befchoren,
- »In de eenzaamheid van 't dal, Hidallans tred te hooren !
- »Daar duizenden hun naam verheffen door 't geweer,
- »Buigt hy 't befchaamd gelaat op Balvaas oevers neër !
- »Garmallons eedle geest, kom grijzen Lamor halen !
- »Hy is te veel op de aard : zyn oog verloor zijn stralen,

»Zijn ziel bezwijkt van rouw. Zijn Zoon, zijn dierbre Zoon,
»Is van zijn' roem beroofd, en overdekt met hoon!

»Waar, zegt de ontroerde Held, in welke wareldhoeken,
»Mijn Vader, zal uw Zoon naar Heldenglorie zoeken,
»Dat hy uw droefheid zalve, uw teder hart verblij,
»En dat zijn wederkomst uw oor behaaglijk zij?
»Waar laat zich de oorlogsroem dan by de wapens vinden!
»Vergeefs vervolgde ik hem by weereeloze hnden!
»Ach! Lamor kan den hond niet troetlen op zijn' schoot,
»Die om zijn' meester hupt by 't scheemrend avondrood:
»Hy kan naar berg noch krocht, naar dal noch heuvel vragen,
»Waar zijn vergeten zoon het wildbraad op mocht jagen!
»Het bloedig oorlogszwaard gaat hem alleen ter hart'!

»'k Moet sterven, 'k moet vergaan, verkwijnen in mijn smart,
»'k Ben als een dorrende eik, zegt Lamor, nat van tranen:
»Zijn wortel had geen' grond, hy zwichtte voor de orkanen!
»Mijn afgescheiden geest zal waren om 't gebergt',
»En treuren om den Zoon, die al mijn tranen vergt.
»ô Neevlen! moge uw damp mijne oogen dan bedekken,
»En 't voorwerp dat my moordt, aan mijn gezicht onttrekken!
»Mijn Zoon, ga tot mijn hal, die 't wapentuig bewaart.
»Der Vaadren van ons huis; en haal Garmallons zwaard.
»Hy won het in den strijd. —

»De Jongling haalt den degen
»Met d'overkostbren riem met blinkend goud doorregen.
»De grijaart neemt het zwaard, en rukt het uit den band,
»En onderzoekt de punt van 't lemmer op de hand.

»Mijn Zoon, gelei my thands, herneemt de Grijaart weder,
»Naar held Garmallons graf. (Zijn boezem zuchtte teder.)

- »Het rijst ter linkerzij' van gindschen popelboom.
- »Het koeltjen ruischt er langs. Een kleene waterstroom
- »Ontspringt aan d'andren kant, en zendt zijn helder water
- »Aan Balvaas ruimen kil. — Ik hoor het loofgeklater.
- »'t Is middag, zet my hier in schaduw van 'het blad:
- »De zon staat over 't veld, mijn ziel is afgemat.

- »De Jongling leidt hem naar de grafterp; en de Vader
- »Doorstoot hem 't lillend hart. Zy sterven bef te gader.
- »Hun oud geflacht verdween. Hun burchtslot valt in puin.
- »De geesten waren er langs dal en heuvekruin.
- »De streek is eenzaam en verlaten, en zy beven,
- »Die naadren tot de plaats van hun erbarmlijk sneven.»

- « Hoe treft me uw droef verhaal (zucht Oskars teedre ziel)!
- »Hoe voele ik voor den held, die zoo ontijdig viel!
- »Ach, Rijno! zelfs zijn schim schijnt werkelijk na zijn sterven,
- »Op d'adem van den wind onrustig om te zwerven! —
- »Doch, Zoons van Morven, koomt, verdrijft de stille nacht
- »In schellen wapenzang, tot schrik van Karos macht.
- »k Begeef my middlerwijl naar Arduns bergrotsholen,
- »Waar 't zwervend Geestendom in 't eenzaam saam koomt scholen,
- »Zich op zijn wolken heft en midden uit zijn mist,
- »Voor 't aangaan van den slag, van de uitkomst vergewist.
- »Hidallan, vindt ge u daar, ô toon uw sombre kwijning
- »Aan 't oog van Fingals Zoon! het haakt naar uw verschijning.»

Der Helden wapentoon steeg tot den hemel op,
En Oskar nam zijn' weg naar Arduns hoogsten top.
Een menigte aakligheên, in dampen opgeheven,
Schijnt vonklend voor hem heen de steilte langs te streven:
Een verre waterval ruischt slaauwkens in zijn oor:

Een schrale herfstvlaag zuist het dorrende Olmloof door:
De halfverlichte maan bezwijmt in donkre kringen;
En flaauwe stem by stem weërgalmen langs de klingen.
De Heirvoogd trekt zijn zwaard: «Ontzachlijk Geestental!
»Gy die de macht bedwongt des Konings van 't Heelal!
»(Dus roept hy) meldt me, ô meldt den jongsten uwer loten
»De toekomst, die u 't lot vergund heeft hem te ontbloten.
»Meldt hem de daden van zijne afkomst, en 't gesprek
»Waarmeê ge u onderhoudt in uw omwolkt vertrek!
»Of, weigert ge, aan uw' zoon zijn naadrend lot te melden,
»Ziet op uw moedig kroost in 't glorieperk der helden!»

Hy zweeg, in biddende ernst, en Tremmors geest verscheen.
Een wolk van heldren damp omgaf zijn reuzenleên,
En droeg hem door de lucht gelijk een oorlogswagen,
Maar zwanger van den dood en doodelijke plagen.
Een halfvervonkeld licht verstrekt hem voor een zwaard.
Zijn voorhoofd schuilt in mist die 't vormloos hoofd omwaart.
Hy ziet zijn' kleinzoon aan, en zucht herhaalde malen.
De nachtgeest brult hem na door heuvelen en dalen.
Zijn stem tot Oskar klonk als 't momm'lend windgegrom,
Maar smoorde in dichten damp en gonzend luchtgebom.
Zijn taal droeg 't merk zijns tijds, in zin en uitspraak duister,
Eer 't licht der Poëzy nog opging in zijn' luister,
En trof 't aandachtig oor met onbestemd gerucht. —
In 't eind, de schim hield op, en werd tot ijdele lucht. —
't Was toen, ô Toskars telg, dat Oskar floeg aan 't kwijnen.
Hy wist het, dat zijn stam van 't aardrijk moest verdwijnen.
Somwijlen smolt hem 't hart in dit vooruitgezicht,
En 't vier en mannelijk oog benevelde in zijn licht.
Zoo zien we in 't licht des daags, van 't wolkenfloers omhangen,
Ontluisterd nederzien met bleekgeverfde wangen:

Maar 't is een oogenblik! zijn gloed herstelt zich weêr,
En straalt van uit die nacht op Konaas beemden neêr.

De Heirvoogd flect de nacht in 't midden dezer schimmen.
De morgen zag zijn staal aan Karuns oever glimmen.
Daar rees een oude tombe in 't midden van een dal,
Van heuveltjens in 't rond omcingeld, als een wal,
En hier en ginds omzet met grijze popeldreven,
Die 't afgebladerd hoofd den wind ten beste geven.
Hier kreeg hy onverhoeds des vijands macht in 't oog!
Die, door de nacht gedekt, den landstroom over toog.
Zy scheen een rij gelijk van bladerlooze dennen,
Maar 't steeds verheldrend licht deed heur beweging kennen
De held stond by de tombe, en gaf een' schrikbren kreet,
Die 't galmend steengeberg' tot driewerf schudden deed;
De heuvels daverden, de schuchtre hinden vloten;
De sidring van den schrik trof levenden en dooden:
De geesten zonken weg in 't onderaardsche diep,
Zoo vreeslijk was zijn stem, wen hy te wapen riep!

Het volk van Karos vliegt met meer dan duizend speeren
Om d'onverschrikbren held, wiens arm hen kooft braveeren. —
Van waar die teedre traan, die langs uw' boezem schiet,
Malvine? — Ook gants alleen bezwijkt mijn Oskar niet.
Hy is een bliksemstraal, en treft aan alle zijden;
Wat om hem is, stort neêr; zijn zwaard is niet te mijden.
Zijn hand is de arm eens Geests, die van de wolken treft;
De doodsteek dringt in 't hart eer dat hem 't oog beeft. —
Mijn Zoon zag 's vijands macht in zulk een aantal naderen;
Hy stond en voelde 't bloed van Fingal in zijne aderen.
• 'k Word (zegt hy) in hun hoop van duizenden omringd.
• Ontelbaar is 't geweer, dat naar mijn' boezem dringt.

»Wat zal, wat moet ik doen? — Naar Arduns heuvel wijken? —
»Mijn Vaadren, weekt gy ooit? — Zal Oskar u gelijken? —
»De teekens van uw arm zijn heinde en verr' verspreid!
»Maar Oskar blaakt als gy van heldendapperheid.
»Koomt, Geesten die my hoort! beschouwt uws naneefs daden:
»k Mag sneuveln, maar mijn naam zal d'uwen niet verraden!»
Daar stond hy, wortelvast, in 't midden van den hoop!
Men streed, de vijand viel, en Oskars lemmer droop.

't Gerucht klonk middlerwijl: zijn Legermacht in de ooren.
't Stroomt alles naar hem toe, de woede geeft hun sporen.
De Roomsche Krijgers vliên. Hy staat alleen in 't bloed
Gelijk een rots in zee by 't slinken van den vloed.
Nu doet de Roomsche Vorst zijn saamgedrongen benden
Met heel zijn' ruitrenstoet naar 't bloedig, slagveld wenden.
Het aardrijk schokt er van en siddert wijd in 't rond!
De loop der beken smoort in d'omgetrapten grond!
De strijd vangt woedende aan, en beide leger'spitfen
Staan ijlings als in 't licht van duizend bliksemflitsen.
Maar zwijg, mijn zwakke harp, van Oorlogsdaden! zwijg!
Ach, nimmer zal mijn staal weêr lichtren in den krijg!
Met weemoed denke ik na aan wapens en banieren,
Wen ik de zwakheid voel van mijn verflapte spieren.
Gelukkig, driewerf! hy, die in zijns levens bloem
Mocht sneuveln in den glans van zijn' verkregen' roem.
Nooit zag hy 't graf eens vriends met natbekretene oogen,
Noch voelde d'Oorlogsboog weêrspannig van zijn pogen!
Gelukkig, driewerf, gy, ô Oskar, ô mijn Zoon,
Die thands op Wolken drijft in 't neevlig rijk der doên!
Vaak zweeft gy over 't veld, nog juichend van uw glorie,
Waar Karos magtige arm u de eer liet der viktorie!

't Wordt duister in mijn ziel, ô Toskars dierbre spruit
Ik zie mijn' Zoon niet meer: mijn zoete droom heeft uit.
Het fladdren van den wind, die de avondlucht beroerde,
Verdreef 't beminlijk beeld, dat me in dees mijm'ring voerde.
Niets rest my dan de smart die aan mijn hartaar knaagt.
Maar reik me uw lieve hand, ô minnelijke Maagd!
Gelei my naar 't geruisch van woud en bergspelonken,
Waar 't daarvrend jachtrumoer mijn' boezem moge ontfonken,
En de eens verzonken tijd herrijzen voor mijn oog!
ô Breng my daar de harp, dat ik haar tokklen moog!
Zit by my, lieve Maagd! geef aandacht aan mijn zangen:
Eens moog ze een later tijd van uwe lippen vangen,
En leeren 't Nagelacht den roem van Ossiaan!
Geen vreemding zal het oog op deze rotfen slaan,
Of d'uitgeleefden Bard, vereeuwigd door zijn snaren,
Herdenken, en zijn' naam in 't zanggraag hart bewaren.

Zijn ziel zal d'ouden tijd bewondren met ontzag,
En zuchten om 't gellacht, der eeuwen slonkerbag!
En wy, Malvina, wy, op nevelen geheven,
Wy zullen op de vlerk der lichte winden zweven,
En galmen nu en dan aan 't eenzaam rotsgesteent'
Dien toon van weemoed toe, die in heur kloven weent.

1803.

Lathmon.

GEZANG VAN OSSIAAN.

Geen feestgalm, geen geruisch in Zelmaas Koningszalen!
Geen jachthoorn, geen rumoer in Morvens dorrend woud!
De heuvel bakert zich by 't vuur der Zonnestralen;

De blonde golf alleen vertoont zich boven 't zout.
Gelijk in 't neevlig graauw der wolken
De boog die 't aardrijk overspant,
Zoo praat by 't blaauw der waterkolken,
De maagdenkring op 't eenzaam strand.
Zy turen naar den kant van Erins groene boorden
Met vlamme oogen heen, en zoeken 's Konings vloot.
Zijn weêrkomst was bepaald, maar 't wederstrevig Noorden
Verheft zich over 't vlak van 's waters hollen schoot.
Wie kooft daar van de bergkim stroomen,
Als 't golven van een' donkren vloed? —
't Is Lathmons talrijke Oorlogafoet.
Hy heeft in zijn geberg't van Fingals tocht vernomen,
En 't Noorder koeltjen geeft hem moed.
Zijn ziel verheugt zich vast in 't denkbeeld van 't verwinnen! —
't Verwinnen — Lathmon! — en van wien? —
Wat dolheid speelt u door de zinnen!
Wie is er om u weer te biên?
Of kooft ge, om weelooze vrouwen,
Om Morvens maagdenrei, te dagen tot den slag?
Om zwakke kinders neêr te houwen,
Wier arm geen zwaard verheffen mag?

Maar sta, ô bergstroom, zoo vermeten!
Hou stand in uwen loop, hou stand!
Wend, Lathmon, wend uw oog naar 't strand,
En zie in 't blaauw verschiet dees uitgebreide keten
Van zeilen, die de Wind naar onze kusten spant. —
Verbleekt ge, en voelt ge uw' krijgsmoed zinken? —
Gewis, de stormbui naakt, die u de kruin vermaalt!
't Zijn Fingals wapens die daar blinken,
Zijn wraakzwaard heeft u achterhaald!

Wy rolden op den rug der tuimelende golven ,
En zagen d'oever reeds , in graauwe mist bedolven ,
Wen Fingal met een' schrik van uit de sluimring schoot ,
De hand aan 't wapen sloeg , en 't lemmer had ontbloot .
Zijn helden rezen op . Wy zagen 't voorhoofd glimmen ,
En de oogen , van 't gezicht der Vaderlijke schimmen
Met aakligheid vervuld . Want dikwerf werd zijn koets
Van 't zwervend Geestendom der helden zijnes bloeds
Bezocht , wen 's vijands zwaard het Vaderland bestookte ,
Of 't smeulend oorlogsvuur op onze heuvels rookte .
« Waar weekt ge , ó Zuidenwind , of waar versteekt ge u-zelv' ?
» (Dus sprak hy) Bruischt ge , in 't hol van 't onderaardsch gewelf ,
» De rijke kamers door van 't schattenteelend Zuien ?
» Of jaagt ge aan verre kust de zwangre donderbuien ?
» Wat weigert ge aan mijn zeil , aan dees mijn waterbaan ,
» Den adem dien gy voert , en houdt mijn kielen staan ?
» Ach ! Morven is in nood ! zijn Koning op de baren ,
» En 't Vaderland een proof van vreemde Legerfcharen !
» Maar neen ! ik voel den wind , die van den middag zuist .
» Te wapen , Heldenkroost ! het steigrend water bruischt !
» Wy naadren . In 't geweer ! het harnas aan de leden ,
» De speeren over 't boord , de labels uit de scheden !
» 't Is Lathmon , dien we op 't strand aan 't hoofd zijns legers zien :
» Hy , dien ge op Lonaas veld voor Fingals arm zaagt vliên ;
» Hy vlood , maar keert te rug als 't nat der wintervlieten ,
» En kooft met nieuw' gebruisch door onze heuveln schieten . »

Dus klonk des Konings taal . Wy streefden snel door zee ,
En kwamen met de vloot in Kormons bocht ter ree .
Ik klom de strandrots op , en sloeg herhaalde malen
D'alarmklank op mijn schild . De weërgalm van de dalen
Herhaalde 't hol geluid , en joeg het schichtig hert

Uit bosch en leger op. De vijand stond benard.

Stokoude Morni zat, bedekt met zilvren hairen
Aan Strumons waterkant, in schaâuw der hazelaren.
't Vooroverhellend lijf, als buigende over 't graf,
Werd door den arm geschraagd, zich steunende op den staf.
De jonge Gaöl hoort, met de oogen neêrgeflagen,
Zijn' Vader van zijn jeugd en oorlogsroem gewagen.
Vaak vliegt hy by 't verhaal van 's Grijsaarts heldendaan,
Als ware 't vlammeende, op, en ziet den hemel aan.
Maar 't daavren van mijn schild klinkt d'ouden Held in de ooren.
Hy kent dien wapenroep, en grimlacht hem te hooren.
Met drift verrijst hy van zijn zitplaats, schudt het hoofd,
En 't heldenvuur vlamt op, in de oogen reeds gedooft.

- Mijn Zoon (dus luidt zijn taal), ik hoor den beuklaar klinken!
- Vorst Fingal kwam te rug: zijn witte zeilen blinken.
- Den Oever in 't gezicht, en streven naar den wal.
- Ga, haal mijn' oorlogsdosch uit Strumons wapenhal.
- Maar breng my 't lichte schild, het geen mijn Vader voerde.
- Wanneer hem de ouderdom den slappen arm beroerde,
- De mijne is ook verzwakt. Gy, steek u in 't geweer,
- Vlieg in uw' eersten strijd, en streef naar wapenêr!
- ô Moge uw arm in kracht voor geen' der Vaadren wijken!
- Uw loop in 't oorlogsveld des aadlaars vlucht gelijken!
- Wat zoudt ge een' dood ontzien, van braven steeds gewenscht!
- De dappre valt met roem; een' roem, die nooit verflinst!
- Zijn beuklaar stuit den stroom by 't zwellen der gevaren,
- En onverganklijke eer omstraalt zijn zilvren hairen.
- Mijn Gaöl, ziet ge alom mijn grijsheid niet vereerd?
- 't Is Morni, roept men uit, waar heen mijn voet zich keert.
- De Jeugd ontmoet my niet dan met ontzagbetoening,

- »En staart my zwijgend na! — Hoe zoet is die beloning!
- »Maar nimmer vluchtte ik ook: het schitteren van mijn staal
- »Wees, waar 't het donkerst stond, den weg ten zegepraal.
- »De vreemdeling verfmolt, de machtigen bezweken,
- »Waar ik in 't veld verscheen om Legers door te breken.»

De Jongling ging en bracht de wapens. — De oude Held Staat overdekt van 't staal, en slapt naar 't oorlogsveld. Zijn hand beknelt de speer, in menigte gevechten Besprengeld met het bloed van Komhals oorlogsknechten. Zijn Zoon treedt aan zijn zij'. — Zij naadren Morvens Vorst, En 's Grijaarts achtbre tred verheugde 's Konings borst.

- Hy rijst, en groet den held. «Hoe (zegt hy) konde ik wachten
- »Hier Strumons Vorst te zien na 't slinken van zijn krachten!
- »Vaak scheent ge in 't heetst des strijds, omstikkerd van het staal,
- »Gelijk by 't rijzend licht der blijde morgenstraal
- »Die de onweersbuiën sloopt waar ze om den hemel hangen.
- »Doch waarom doet ge uw' arm niet eindelijk rust erlangen?
- »Uw roem weërgalmt alom in 't klinkend Bardenlied!
- »Wie zegent Mornies kruin, of wie zijn daden niet!
- »Wat dwingt ge uw' ouderdom tot nieuwe heldenblijken?
- »De vijand, strijdbre Vorst, zal ook voor Fingal wijken.»

- Hy antwoord: «Komhals Zoon! gy weet, wie Morni was.
- »Helaas! de kracht verwelkt gelijk het heuvelgras.
- »Neen, 't is dees arm niet meer, die helden kluijsters smeedde,
- »Ik sla de hand aan 't zwaard, maar 't klemt zich in de schede,
- »En stelt mijn drift te loor. Ik werp de Legerspeer;
- »Zy valt my verr' van 't merk en voor mijn voeten neêr.
- »Ik voel het koopren schild mijn' matten arm bezwaren.
- »Zie daar de dwinglandij der opgehoopte jaren!
- »Maar, Fingal, 'k heb een' Zoon in 's levens eerste bloem,

- » Wiens borst van ijver gloeit voor d'ouderlijken roem ;
- » Doch nooit nog heeft hy 't zwaard in d'oorlog opgeheven :
- » Hem voere ik naar den krijg om op mijn spoor te streven.
- » Zijn onbedreven' arm te stieren in den slag ;
- » Zie daar mijn eenig doel, en wat ik nog vermag !
- » ô Mag de roem diens Zoons den mijnen doen vergeeten !
- » Hoe zalig zal ik my in dees mijn zwakheid heeten !
- » Hoe zalig, zoo de jeugd, uit eerbied voor zijn' moed ,
- » My met geen' andren naam dan van zijn' Vader groet ! »

- « Ja, Vorst (hernam de Held) (1) hy zal in 't oorlogstreffen ,
- » (Gy wilt het, 'k ben te vreên) zijn blinkend zwaard verheffen ;
 - » Maar 't zal aan Fingals zij', en voor zijne oogen zijn.
 - » Mijn arm zal Mornies bloed beschermen als het mijn.
 - » Gy, rust in Zelmaas hal , en hoor de fixe snaren
 - » Der feestharp uwen lof aan dien van Fingal paren.
 - » Beveel het feestgezang , en stem de melody
 - » Dat wie er sneuveln moog zich in zijn' roem verblij',
 - » En uw aandoenlijk hart zich aan de vreugden open' ! —
 - » Mijn Zoon (uw legerspeer is reeds met bloed bedropen) ,
 - » Leid Gaöl in 't gevecht, en wees zijn strijdgenoot ;
 - » Maar wijk niet van mijn zijde , en geef u nergens bloot :
 - » De vijand mocht u licht omcinglen onder 't strijden ,
 - » En ik uw teedre jeugd ontijdig af zien snijden. »

Ik zag den Jongling in zijn wapnen. 't Heldenvier
Blonk tintlend uit zijn oog. Zijn vriendschap werd my dier.
Mijn teêrheid vloot de zijne in onze omarming tegen.
Wy weken achter 't bosch en toonden ons den degen.
We aanschouwden 't blaauwend staal met kinderlijke zucht,
En proefden arm en zwaard in 't klieven van de lucht.

(1) Fingal.

't Was avond. Fingal zat by 't licht der eikenstammen,
En Morni aan zijn zij; de rosse gloed der vlammen
Vergulde 't zilvren hair dat langs zijn slapen droop.
Zy onderhielden zich van 't hooploos tijdsverloop,
En de onnavolgbre daan der langverstorven helden,
Terwijl het Bardenhoor den toon der harpsnaar stelden.
Ulijn begon den zang. Van Komhal was zijn lied;
Maar Mornies wenkbrauw zonk van heimlijk zielsverdriet.
Een oogwenk, vol van ernst, scheen tot den Bard te spreken,
En 's Dichters heldenzang bleef in den aanvang steken.

De Koning zag den Held met vriendlijke oogen aan:
"Van waar, ô Strumons Vorst, dus hevig aangedaan?
"(Dus sprak hy) schuif 't gordijn voor de ouderlijke vede!
"Onze ouders voerden Krijg, wy vierden 't feest der Vrede.
"Ons beider oorlogszwaard is tegen hem gekant,
"Die zich de vijand toont van 't dierbaar Vaderland.
"Hy zwichte in 't veld van eer voor uw, voor Fingals slagen!
"Ja, schuiven wy 't gordijn voor de afgeloopen dagen!"

"Neen, Vorst van Morven (sprak de Grijsaart) wees gerust!
"k Herkende uws Vaders roem met teedre hartelust.
"Hy was in 't oorlogsveld ontzaglijk in zijn woede.
"Mijn tranen biggelden, wanneer zijn hart verbloetde.
"Helaas! de zwakke blijft, de dappren zijn niet meer!
"Wat helden heb ik niet zien sneuven door 't geweer!
"Toch schuwde ik geen gevaar, noch trachtte om hem te ontvlieden,
"Wiens arm ik ooit met eer den tweestrijd aan mocht bieden.

"Doch, Fingal, 't wordt reeds laat, de sluimring eischt heur recht,
"En de ochtend roept ons licht met Lathmon in gevecht.
"Ik hoor 't geruisch zijns heirs als 't afgelegen rommelen
"Van donders in 't gebergt, die langs de heuvels stommelen.

„Gy, strijdbare Osflaan, eh Gaöl, ö mijn zoon!
„Uw Jonkheid, vlug ter been, is 't klautren best gewoon.
„Gaat, neemt den vijand waar, van achter 't struikgebladert';
„Doch wacht u, dat gy hem op korter afstand nadert!
„Uw vaders zijn er niet, tot steunfel van uw' moed.
„De roekloesheid der jeugd wordt al te zwaar geboet!”

Zoo sprak hy. 's Grijsaarts last verrukte ons 't jeugdig harte
Het rammen van ons staal was hoorbaar in de verte.
Wy streefden naar de rots, omzet met struikgewas.
't Gestarnte blonk als goud om 's Hemels draaiende as;
De schimmen zweefden langs de velden, en we erkennen
Het gonzende gerucht der vijandlijke benden.
't Was toen, dat Gaöls moed, terwijl hy 't blanke staal
Ten halve hield ontbloot, zich uitstorten in dees taal:

„Mijn halsvriend (riep hy uit),! wat gloeit my zoo door deaderen?
„Mijn boezem klopt en schokt, daar wy den vijand naderen.
„Ik zie hem slechts van verr', en 't duizelt in mijn hoofd,
„Ja, 'k voel mijn' voetstap-zelv' van zekerheid beroofd,
„Mijn hand heeft op 't gevest des degens aan mijn zijde! —
„Voelt zich de dappre zoo, wanneer hy brandt ten strijde? —
„Het leger ligt ter rust. Wat vreugd voor Mornies ziel,
„Indien zijn zoon met u op 's vijands benden viel!
„Gewis, ons beider roem zou tot den hemel rijzen,
„En wy, de kracht van 't bloed aan 't heldenvolk bewijzen.”

„Mijn ziel (herman ik straks) schept lust in 't krijgsgevaar.
„Ik blake om ook mijn' naam aan de eedle harpensnaar
„Te leevren. — Maar, mijn vriend! wy wierden afgeslagen!
„Hoe zoude ik ooit den blik van Fingals oog verdragen?
„Ontzachtlijk is die blik, en schrikbrer dan de dood.

„Maar neen, ik vrees dien niet, mijn eedle strijdgenoot!
„Verwinnen zal mijn arm, of in de poging sterven. —
„Maar zal een nederlaag mijn poging roem verwerven?
„Ach! de overwonnen held gaat als een schim voorby.
„Maar neen, de heldenroem is weggelegd voor my!
„Mijn daden zullen die van Komhals zoon gelijken.
„Kom, vliegen we in den strijd, ons hart zal niet bezwijken.
„En, keert ge alleen, mijn vriend, ô ga naar Zelmaas hal,
„En meld aan Morvens kroost de glorie van mijn' val.
„Breng Brazneos spruit het zwaard dat gy mijn' arm zaagt voeren;
„Dat zy 't in later tijd aan Oskars heup moog snoeren! „

„„Ik keer en (andwoordt hy) na dat mijn halsvriend viel!
„„Wat dacht mijn Vader dan! wat Fingals grootfche ziel!
„„Geen lafaart zoo veracht, wiens oog my aan zou stralen,
„„Dan om my door 't verwijt den boezem op te halen,
„„Als die mijn' strijdgenoot in 't plasfend bloed verliet!
„„Neen, Lafaarts, zulk een hoon past Gaöls afkomst niet.
„„Gy zult my nimmer zien, dan van den roem omschonen!
„„De moed weet aan 't gevaar een nieuwe kracht te ontleenen
„„Wat hoorde ik, ô mijn vriend, van schrikbre heldendaan,
„„Door strijders, onverzeld, in 't holst des noods, bestaan! „„

„ Ja, zoon van Morni! ja, (herman ik, voor zijne oogen
„Langs de uitgebreide hei' op eens voor uit gevlogen).
„Onze Ouders zal het hart niet treuren om hun kroost,
„Of roemen 't om den moed, die 't by hun dood vertroost!
„Een straal van teedre vreugd zal in hunn' boezem gloeien,
„Wanneer hun de oogen ook van zilte tranen vloeien.
„Hun hart zal zeggen: Ja, zy storten in hun bloed,
„Maar 't veld dat om hen ligt, draagt blijken van hunn' moed.
„Doch waarom thands van 't graf, van 't aaklig graf te melden!

„De dapperheid des arms verdedigt dappre helden ;
„Maar de onvermijdbre dood vervolgt die voor haar vlucht,
„En tijdgenoot noch kroost vereert hem met een zucht.“
Wy vlogen middlerwijl door struiken en struweelen,
En kwamen aan een' vloed, omgeven met abeelen,
En met het hemelblauw van 't helderspieglendst vocht
Het vijandlijke heir omarmende in zijn bocht.
Van d'oever zagen wy, aan 't flikkren van hun wapen,
De benden, wijd en zijd, by kleine hoopen, slapen.
Hun vuur ging smeulende uit. Toch hoorden wy den tred
Der wachten, hier en ginds om 't leger uitgezet,
Doch verre uit één verspreid, en van hun post verlopen.
Geen weêrstand deed zich op, de toegang stond ons open.
Ik stak mijn speer voor uit, terwijl ik nader trad,
Gereed, my met een' sprong te heffen over 't nat,
Als Gaöl my weêrhield met deze ontzette woorden :

„Hoe! zullen we in den slaap een' weerlooz' vijand moorden ?
„Betaamt het Fingals zoon, omsluid van de nacht
„Te loeren op een prooi, die hy bloeddorstig slacht ?
„Zal hy een schrikgeest zijn, die in de nacht gedompeld,
„Het groeiend boomgewas onzichtbaar overrompelt ?
„Neen, 't is een andre roem dien Fingal heeft behaald,
„Of van de zilvren kruin van braven Morni straalt.
„Sla, sla, het oorlogschild, dat 's vijands beuden rijzen,
„En laat me een strijdend heir de kracht mijns arms bewijzen !“

Mijn ziel verheugde zich in 's Jonglings eedle taal.
Mijn tranen borsten uit en drupten op mijn staal.
„Gy zult het (sprak ik), ja, gy zult met glorie strijden.
„De krijgseer, die u wacht, zal Mornies hart verblijden.
„Doch stort u niet te diep in 't dringende gevaar,

„En neem in 't heetst des strijds uws halsvriends fabel waar!
„Slaan we onze handen saam, om ze in de purpreu plasfen
„Van 't afgetapte bloed vereenigd af te wasfchen!
„Hou, Gaöl, deze rots geduurzaam in 't gezicht,
„Wier steilte flaauwkens graauwt by 't weemlend flarrealicht.
„Wordt 's vijands macht te flerk, zy dekke ons rug en lenden,
„En dan befpringe ons vrij de keurbloem van zijn benden!“

Driewervfen floeg ik 't fchild. De vijand werd ontwaakt.
Wy fluiven op hem los, dat alles fchokt en kraakt.
Zy vlieden hoopsgewijs langs de onbegrensde helde,
En wanen 't Fingals heir, in 't vlieden voor ons beide.
Hun arm heeft kracht noch moed. Een ritflend veldgerucht
Verheft zich uit het dal by de algemeene vlucht.
Niet anders zuift het vuur dat woud en veld onthelftert,
Wanneer de fchrikbre vlam door loof en takken kneiftert
Toen, toen vloog Gaöls fpeer met ongeloofbre kracht!
Toen blonk zijn zwaard in 't bloed van heel een legermacht!
De wakkre Kremor valt: Dunthormo wordt doorfloken;
En Letho flort in 't bloed waar van de velden roken.
De fpeer fnort door de zij' van dappren Krotho heen,
En hecht hem met een flruik in 't vlieden vast aan een,
Als fleunende op de punt. Het bloed, de wonde ontvloten,
Zijgt flijplend langs het hout, het lichaam doorgefchoten.
Kathmijn, vervolgd door 't flaal, beklimt een' ouden eik,
Maar 's Jonglings vlugge fpeer gaat boven zijn bereik,
De punt doorboort hem 't hart, met flidderende leden
Zich krommende om een' tak. Hy tuimelt naar beneden,
Hy valt, en wordt gevolgd van loverscheut en blad,
Dat Gaöls helm beflroot en in zijn pluimen vat.

Dit waren, Mornies zoon, uw eerfte heldendaden,

De borgen, dat uw moed u nimmer zou verraden! —
Maar sluimerde onderwijl de fabel aan uw zij',
Gy, Fingals laatste loot, niet minder held dan hy?
Ik hieuw met d'oorlogskling door alles wat zich roerde.
't Viel alles voor my neer, wat schild of wapen voerde,
En stortte als 't spichtig gras dat voor de zeisfen valt,
Wanneer zy over 't veld door 't rijzig halmtjen knalt.
Maar blindlings streven wy, als knapen, onbezonnen,
Den vluchtling in den rug, zoo fel wy volgen kunnen.
Het morgengraauw breekt door: de kronkling van den stroom
Verzilvert zich om 't veld, gelijk een mantelzoom.
De vijand zamelt zich; de nachtschrik is vervlogen,
En Lathmon draagt de woede in zijn verwonderde oogen.
Hy blijft de tanden saam, en blijft beweegloos staan.
Nu slaat hy 't holle schild en voert zijn benden aan.
Ik zag ze, van omlaag, op een der heuveln scharen,
En kon in 't fel gelaat de bittere spijt ontwaren.

„Beschouwt gy 's vijands macht (dus vroeg ik Mornies spruit)?
„Zy zaamen zich daar ginds op 't holle krijgsgeluid.
„Wy, keeren wy te rug, met deze moedbetooning
„Te vreên, en stellen we ons ter kondschap voor den koning.
„Hy-zelf zal opstaan, en de vijand in een' zwenk
„Verstuiven met dat heir, voor zijn' ontzagbren wenk.
„Hy daalt de hoogtens af, ik zie hem herwaart naderen.
„Kom brengen we onzen roem aan onzer beider Vaderen!
„En lezen we in hun oog de vreugd van hun gemoed!”

„Welaan dan, wijken wy, maar op eens krijgsmans voet!
„(Hernam hy.) Dat m'ous niet den spotnaam doe bekomen
„Van Helden by de nacht, die voor het daglicht schroomen!
„Doch voer gy Gormars schild (die voor uw slagen viel)
„Den grijaart voor het oog, en streele 't hun de ziel!

Dus was ons-beider taal in 't midden van de vlakke,
Terwijl 't vijandlijk heir den heuvel nederzakte,
Als Zulmath, Duthaas Hoofd, die ons aan 't wijken zag,
Het woord tot Lathmon voerde, en, met een schampren lach:
„Wat toeft ge, ó Nuaths zoon, een duizend uit uw benden
„(Dus sprak hy), eer me ontvlië, op 't tweetal af te zenden?
„Hun blaauwend wapen glanst by 't rijzend morgenlicht,
„En 'k zie hun speer omhoog en van ons afgericht.“

„Hoe nu (sprak Lathmon)! hoe! gy, moed- en krachtelooze?
„Wat wilt gy? Dat mijn stam om Lathmons lafheid bloze?
„Een duizend oorlogsslên te zenden tegens twee!
„Neen, blijve ons zwaard veeleer voor eeuwig in de scheë!
„Neen, 't waar voor Nuaths hart een doodsteek, dit te hooren,
„En de afkeer van zijn ziel waar me eeuwig toegezworen.
„Ga, Hoofd van Dutha! ga, en spreek de Helden aan!
„'k Herken in d'een van hun den stap van Osiaan;
„Zijn roem is mijner waard, wy zullen famen strijden.“

'k Zie Zulmath: 'k hoor zijn last met lonig zielsverblijden.
Ik gesp mijn schild weër op, dat langs mijn schouders hieg,
En Gaöl wapent my met Mornies breezen kling. —
Wy keeren ijlings om, en Lathmon treedt my tegen.
Zijn heirspits volgt van verr', maar stoddrend in 't bewegen,
Als 't schomm'len van een wolk, die door het luchtruim trekt;
Maar 't krijgshoofd droeg zich sier, van 't glinstrend staal bedekt.

„Gy, zoon van Fingal (sprak de krijgsman), deze velden
„Verkundigen uw' moed in 't bloed van onze helden.
„Hoe velen liggen daar, door uwen arm geslacht!
„Maar geef op Lathmons borst de blijken van uw kracht!
„Hem moet ge by de geen die voor hem streden, vellen,
„Of, dien verflagen' hoop in 't bloedig graf verzellen.

„Nooit zegg' men, dat mijn volk geflacht werd voor mijn oog,
„En zonder dat ik 't zwaard tot hun bescherming toog!
„Nooit zal u zulk verwijt de tranen doen ontfeieten,
„Gellefde van mijn ziel! schoon al mijn bloed moest vlieten!”

„En nimmer zegg' men ook dat Fingals afkomst vlood
„(Hernam ik)! zag ik me ook voor de open kaak der dood,
„Blijmoedig trad ik toe met onvertrokken wezen,
„En zeide ik: Zelmaas Bard heeft nooit geleerd te vreezen;
„Zijn vreugd is in 't gevaar!” — Maar Lathmon velt zijn speer.
Zy zinkt my dwars door 't schild en langs mijn zijde neêr.
Ik voelde 't koude staal voorby mijn heup gegleên.
Ik trek den sabel uit en houw de speer in tweên,
De punt is onbebloed en glinstert in het gras,
En Nuaths oog ontvlamt van achter 't zwaar rondas.
Hy ziet me in dezen stand de rechter zijde ontblooten,
En wringt zich om my 't staal de ribben in te stooten,
Maar ijlings kooft mijn speer hem nog in 't zwaaien voor,
Vliegt, als een bliksemstraal, zijn beuklaar door en door
En snijdt den armriem los. En, zonder af te breken,
Dulkt ze achter hem in de aard, en blijft 'er trillend steken.
Zy nam den beuklaar mee, die hangende op de lans,
By 't schudden van heur hout verdubbelt in zijn' glans.
Doch Lathmon, buiten staat om de eenmaal aangenomen
Beweging van zijn lijf in 't toelaaen in te toomen,
Valt, schoon ontwapend; toe, en stort zich, in zijn vaart,
Met de onbedekte borst op 't hem verwachtend zwaard.
Dit ziet ge, ô Gaöl, en den wakkren held genegen,
Strekt ge ijlings in zijn' val uw' beuklaar voor mijn' degen,
En redt den vijand zelf, het reeds verlorene licht.

Hy zag het, en de traan ontsprong hem op 't gezicht.
Hy smeet zijns Vaders zwaard weemoedig langs de velden:

„Neen (sprak hy) 'k voer geen' Krijg met de edelste aller helden.
„De dood is op uw staal, de hemel in uw hart,
„Gy, Krijgers, welker jeugd de grootste strijders tart!
„O Dat m'in Nuaths hal uw glorie dus zag schitteren!
„Mijn neerlaag zou den vorst het leven niet verbitteren,
„Maar 't waar zijn ziel tot troost, indien mijn arm bezweek,
„Dat Lathmon in 't gevecht voor geene oncedien week. —
„Doch wie genaakt daar ginds met zulke ontzagbre slappen?
„De heuvels staan in 't rond te daavren van zijn trappen!
„'t Zweeft om zijn blank rapier van geesten af en aan,
„Die op den glans van 't staal een oog van sidring slaan!
„Gelukkig zijt ge, o Vorst van Morvens bergspelonken!
„Uw kroost mag voor uw oog met de eelste paimen pronken!
„Zy streven voor u uit in 't schitterend veld van eer,
„En keeren met den roem van de overwinning weêr!“

De Koning naderde, met blijken van genoeg
Op 't minlijk aangezicht. Een hevig boezemzwoegen
Vertoonde in Mornies hart de schokken van de vreugd,
Daar 't smeltend oog van glom, en zegende onze jeugd.
Nu waren we in de Hal ten feestdisch aangezeten.
De drinkhoorn ging in 't rond en deed de zorg vergeten.
Het zangrig Maagdenchoor verscheen in de opperzaal,
En hief den lofgalm aan op onzen zegepraal.
'k Zag Everallins kaak van zachten blos bevangen!
Haar hair om d'elven hals met dartle lokken hangen!
Haar oog met steelschen lonk gericht op Osflaan!
En 'k voelde 't wellend hart met zoete ontroernis slaan.
Zy tokkelde de harp, mijn ziel verfmolt in weelde,
En sidderde in de snaar waarop heur vinger speelde.

Vorst Fingal rees in 't eind van zijn' verheven' stoel

Hy hief den arm omhoog en 't daavrend feestgejoel
Zweeg ijlings. Tremmers zwaard hing aan zijn heup te wapperen.
Hy vatte 't woord en sprak: „Gy, Hoofd van Duthaes dapperen;
„Wat dreef u (meldt my dit!) op Morvens grondgebied?
„Wy immers plondren 't erf eens zwakken nabuurs niet.
„Of kwamen we ooit uw grens met wapenschrik beroeren?
„Neen, Fingal haat den krijg, al weet hy krijg te voeren.
„Mijn roem is, de overmacht te teuglen door het zwaard:
„De trotsche beve er voor! Die glorie is my waard!
„Helaas! de slag vangt aan, de braafste helden vallen!
„Mijn volk verfmelt als sneeuw by gantsche honderttallen!
„Hun graven groeien aan langs de uitgestrekte he!l
„En ik, die zegevier, ik zie het aan en schrei!
„Maar 't noodlot wilde 't zoo: ik moet mijn' roem beschermen!
„Gy, Lathmon, keer te rug en in uws vaders armen.
„Maar wend uw wapens tegens andren. Morvens bloed
„Wordt nooit vergeefs getrotst, maar snuikt den overmoed.

1803.

Vorstenles.

UIT HET ENGELSCHE VAN

KONING JACOBUS DEN EERSTE

van Grootbrittanje.

God geeft aan de Overheën geen' scepterstaf om niet:
Hun troon behoort aan Hem die tijd en lot gebiedt.
Geen Vorst, die, vordert hy de Trouw van de Onderzaten,
De dienst zijns Overheers een' oogwenk durv' verlaten!
Stadhouder van dien God, bescherm' hy zijn gezag

In 't slaven van die Wet, waar door hy heerschen mag ;
Geen eigen willekeur bestier' hem in 't regeeren :
Gods voorschrift is slechts één voor volk en opperheeren.
Hy zij gerecht, getrouw, standvastig in zijn' plicht :
Loon' braafheid, zorg' voor elk, en wake tegen de euvelen ,
En waadele onbevlekt voor 't Heilig Aangezicht,
En steune op God-alleen in leven beide en sneuvelen !
1804.

Onbekommerdheid.

t Geluk bekroont , die 't durft verachten !
Te groote voorzorg maakt bedeesd ;
De ontEMBRE moed van 's menschen geest
Geest beide ziel en lichaam krachten ,
En 't geen men als vermetel doemt ,
Wordt, na zijne uitkomst , hoogst geroemd.

En wat, wat zal een stervling duchten ,
Gehard, om alles te ondergaan ?
Er rukke een Afgrond op hem aan !
Hy weet van bukken noch van vluchten.
De Godsdienst, zelfgevoel, en eer,
Zijn 't onweêrslanelijkst geweer.

Welaan! verzekerd met dit wapen,
Verbannen wy en vreeze en zorg :
Hy blijft ons voor den uitflag borg,
Op wiens getrouwheid elk mag slapen ;
En niets, dat onverwinbaar is,
Zijn we eenmaal den triomf gewis !

1804.

Vergenoegdheid.

Ja, mijn Waarde, 't dierbaar leven
Werd ons niet voor ijde pijn,
Maar voor dat gevoel gegeven
Waar wy door gelukkig zijn.
De Almacht schiep ons voor zijn' zegen,
Niet voor 't knellen van de smart.
Ieder zucht, naar Hem gestegen,
Kooft zijn gunst weldadig tegen;
Dit getuigt ons eigen hart.

Zaagt gy ooit gewisfer rente,
Dan zijn trouw 't heelal betaalt?
Faalt er bloesem aan de Lente,
Schoon het soms aan regen faalt?
Dort de Zomer zonder koren,
Of het Najaar zonder ooft?
En, zoo plant en grond bevroren,
Is de hoop daar meê verloren,
Die een nieuwe Lent belooft?

Alles wat wy ooit behoeven,
Heeft Gods Wijsheid lang voorzien.
Wil die Wijsheid ons beproeven,
Laat zijn wijze wil gelchên!
Ja, Melieve, laat ons lijden,
Maar gerust zijn in ons lot!
Laat de hoop op beter tijden
Ons vertroosten, ons verblijden,
Altijd wel te vreên met God!

Nemen we, in zijn zorg te vreden,
Lust en onlust dankbaar aan!
Storten wy geene andre beden,
Dan zijn goedheid toe kan staan!
Laten wy die goedheid smaken
In ons schamel stukjen brood; —
In dat wederkeerig blaken
Dat Gods Eden moest volmaken; —
In de panden van uw' schoot!

1803.

**Nagedachtenis van mijn' Zoontjen Ursinus, door
een heimlijk ingegeven slaapmiddel omgebracht.**

————— *Ecce lacertis*
Viscera nostra tenens animamque avellitur infans.

Schoon stem en cyther zweeg, nog daalt ge, ô dierbaar Wichtjen,
Niet onvereerd in 't graf, geheiligd door uw' naam.
Die enkele naam is meer dan 't sterlijkst lijkgestichtjen,
Dan 't sleepend rouwgebaar van duizend Dichters saam.
Ach! hadt ge in 's levens bloei hem waardig mogen dragen,
Hoe heerlijk had mijn stam in bei mijn Zoons herbloed!
Reeds vonkte u 't roemrijk bloed van uw beroemde Magen
In 't schitterend oogjen uit, van zeldzaam vuur doorgloed.
Dan, anders was de wil van 't heilig Alvermogen!
Hy doemde de aard ten prooi' aan 't onrecht, aan 't geweld.
Wat zoudt ge op zulk eene aard — ? Van d'afgrond aangespogen,
Verwelken onder 't leed, dat Oudren deugd vergeldt? —
Nee, de Almacht wilde u nooit uw leven doen beschreien:
Een lachjen, de onschuld waard van Edens paradijs,

BILDERDIJK. — XII.

5

Bestempelde u reeds vroeg voor 's Hemels Engelenreien : —
En strekte op 't lief gelaat uw roeping tot bewijs.
Welaan aan, dierbre telg, my niet van 't hart te scheuren,
Dan bloedende aan een wond die nimmer heeling duldt:
Ik derf u! 'k voel dien slag; maar 'k zal hem niet betreuren!
Eén oogenblik op de aard heeft al uw leed vervuld.
Een oogenblik — ? De moord, met Godvergeten handen,
Verraste u in uw wieg — en ik — ik ben getroost?
Een doodlijk moordvenijn verscheurde uw ingewanden —
En ik — ik leve en zwijg by mijn mishandeld kroost? —
ô God, Gy zaagt me op 't punt... Gy hebt mijn' arm weêrhouden.
Gy spreekt —: de nevel vlood, ik zag uw raadsbesluit,
Aanbidlijk, wijs, en goed: — en, zalig in 't aanschouwen,
Verloochende ik de wraak, en loofde U in mijn spruit.
Ja, 'k offerde U dit kind, blijmoedig, zonder weenen!
Ach, neem de rest van 't bloed dat door mijne aadren vloeit!
Maar wil, weldadig God! my deze beê verleenen:
Geef, dat me in 't oovrig kroost een waardig Nakroost bloeit!

's Gravenhage

1794.

Aan * bij het overlijden van hare Moeder.**

Wat treurt ge dus, bedrukte Vrouwe,
ô, Stel een' teugel aan uw smart!
Ik ken de teerheid van uw hart;
Ik ken het voorwerp van uw rouwe;
Maar ach! de slag die u verplet,
Wordt door geen ijdele klacht verzet.

Wat donderflag vol schrikbre woede
Verkondigt ons Gods straffend zwaard?
Bedwing, ó God, uw felle roede!
Wien Uwer rukt Gy weér van de aard! —
Ach! welk een straf voor ware braven,
Voor Kerk, voor Staat, en Maatschappy,
Als, wen wy 't overfchot begraven
Dier kleine, niet meer telbre rij!

Wien treft die flag? — Ons al te gader!
Ons allen, vatbaar voor dat leed!
Uw huisgezin, ó Hemelvader,
Dat nog zijn' Vader niet vergeet!
Uw kinders, ja, door uw genade
Verwant, vermaagschapt aan dees ziel,
Die thands het grondloos meir doorwaadde,
Dat haar van U gefcheiden hiel!

Wie treft die flag? — Ú boven allen,
Bedroefde Vrouw, met wie ik ween!
Ach! zie ik hier uw tranen vallen,
Hy treft, ik zie het, U-alleen.
Ja, schrei! en wil geen klachten smooren,
Spar zucht noch tranen in uw pijn:
God duldt ze, ja, en wil ze hooren,
Wen harten diep getroffen zijn.

Maar wie dan rukt Hy uit ons midden? —
Ach! 't voorbeeld van voortrefflijkheên!
Een Moeder, die gy aan moest bidden,
Die gy . . . die u, heeft aangebeên!
Wat smeektet ge ooit van d'Albehoeder,

Wanneer uw zucht ten hemel ging,
Dan 't dier behoud van zulk een Moeder,
Waar aan uws levens wellust hing!

Helaas! met haar in 't leed te lijden,
De pijn te dragen, die zy droeg,
Dien plicht uw gantsche jeugd te wijden,
Was aan uw Godvrucht niet genoeg.
Steeds stortte gy met eigen handen
Den balsam voor haar hartewee,
En deelde ziel en ingewanden
Vertroosting en verkwikking meê.

Maar HARTEWEE...? mijn borst blijft steken.
Zy, hartzeer by de lichaamspijn? —
Wat monster, die haar 't hart kon breken,
Haar, reeds op aard een serafijn!
Neen, hemel, voeden wy 't vertrouwen
Dat bloed en maagfchap, vreemde en vriend,
Dat al wat ooit haar aan mocht schouwen
Haar steeds gevierd heeft en gediend.

De Liefde kwam uw hart ontgloeien.
Verkoelde dit uw' kinderplicht?
ô Neen, zy deed hem sterker groeien,
Hy was te vast in 't hart geflicht.
En ach! in spijt van al uw zorgen,
Van al uw teedre oplettendheên,
Uw waken, floven tot den morgen,
Het uur, het doodlijk uur, verscheen!

Dan, troosten we ons, ô meê tot lijden
Geboren sterfeling! grijp moed!

Ook dan den dank aan God te wijden,
Als 't hart om zijn verliezen bloedt;
Ook dan Gods wijsheid blij te roemen;
Zie daar een' plicht, den Christen waard!
Ook in de dorre Graffteëbloemen
Ontluikt Gods goedheid over de aard!

1804.

8 Januarij, in mijne krankte.

De Kerkker.

Wen Min door mijn gevangenis
Op vrije vleugels wappert,
En 't liefste Meisjen, dat ik weet
Voor mijne tralie plappert:
Wen 't harte, door heur oog ontgloed,
Van 't Mingenoegeen overvloed
In onbedwongen blijheid;
Geen vogel die door 't luchtruim zweeft,
Geniet dan zulk een Vrijheid.

Wen de Uchtendzon my vrolijk groet
En toelacht door mijn tralie,
De Nacht my rustig slapen doet
In schaduw van heur falie:
Wen boek en denken my den dag
Naar willekeur verdeelen mag,
Wat vraag ik grooter blijheid!
Geen visch die dartelt in den stroom,
Geniet dan zulk een Vrijheid.

Wen , als een vinkjen in zijn kooi ,
In 't kerkerhol gefloten ,
Mijn hart zich voor zijns Rechters oog
Vrijmoedig durft ontblooten ;
Wen 't hol , in spijt van boel en dwang ,
Den weërgalm nabaauw't van mijn' zang ,
In ongeveinsde blijheid ;
De wind , die 't ryzend golfjen krult ,
Geniet geen zulke Vrijheid.

Geen muur is 't , die den kerker maakt ;
Geen tralie , den gevangen :
Het vlekloos en gerust gemoed
Is in geen' band te prangen.
Zoo 't hart beminnen mag naar lust ,
En op zijn God en onschuld rust ,
De bron van ware blijheid ;
Gods Englen slechts in 's Hemels schoot ,
Genieten zulk een Vrijheid.

Vrije Navolging , naar het Engelsch.

1804.

De verovering.

Kupido had het Fort omringd ,
Van mijn betroffen hart.
Ik hield mijn vesten wel bezet ,
Mijn poorten toegespar'd. (1)

(1) Het schijnt vreemd , dat men beide TOE- en OPENGESPARD zegt. Doch het eene *sparren* is van 't Naamwoord SPAR, een boom ; TOESPARREN is met *boomen sluiten*. 't Andere, is het zelfde Werkwoord met *sprei-en* of *spreiden* en eigenlijk , SPERREN ; en dus beteekent het *wijd-*, en dus , ook *open-maken*.

Ik zag de Ilefde van den wal,
By zijne ontrolde Vaan,
Die man en knecht (1) in 't wapen riep,
En 't woest allarm deed slaan.

'k Zag harten, met een' pijl doorboord,
In die ontrolde Vaan,
In zilver, op een fabel veld, (2)
Bezaaid met traan by traan.

Daar trok zijn gantsche macht by een,
Gedoscht in zwart en wit:
Daar trok zy in den stormmarsch aan,
Door d'oorlogskreet verhit.

Mijn Slotvoogd, wakkre Goede wil,
Stond dapper op den muur,
En spaarde kruid, noch lood, noch lont;
Gefchut, noch heggevuur.

Maar ach! des Vijands Battery
Beheerschte de Fortres;
Een stuk, met ééne lonk gelaân,
Schoot, in een' oogwenk, bres!

Nu vliegt de Vijand door de gracht,
En zet de ladders op,
En klautert over 't stortend puin,
Den stormhoed op den kop.

(1) Dat is, Leenhouders of Vazal, en Ridder.

(2) Dat is, een *zwart* Veld, in de Wapenkunde.

De Schoonheid voert de stormers aan,
En perst de Krijgskolom,
Die opstijgt langs de ontfloten baan,
Op 't daveren der trom.

Begeerte vatte, 't eerste, post
Op d'onbehoubren wal;
Haar volgden, als een waterstroom,
De Driften zonder tal.

Musket, en roer, en karabijn
En plek en ruiterspeer,
Onzichtbaar in den damp van 't vuur,
Brak allen tegenweer.

Wat zoude ik? — 'k Steek de witte vlag,
En stem in de overgaaf:
De Vesting is in 's Vijands hand;
Ik, zijn gevangen Slaaf.

Ex tempore.

Naar het Oud Engelsch van Lord Vaux.

1804.

**Aan Panarete, by het hooren van haar dichtstuk
op mijn afbeelding.**

Met welk gelaat kan ik uw grootfche zangen,
Met lof vervuld, die my zoo weinig past —
Met welk een oog uw dierbre lof ontfangen,
O Zangheldin, die dus mijn hart verrast!
Ach! is de kunst der zalige Englenchoren,

Dat Hemelsch oog, van onweêrstaانبre kracht,
Dan niet genoeg om door een hart te boren,
Dat, als gy zingt in zijn gevoel verfmacht?
Nog zwaait me uw hand (een hand, die duizendmalen
Te waardig is, dat haar mijn mond genaakt!)
Een' wierook toe, als in geen Koningszalen
Voor Aardsche Goôn zoo geestbedwelmend blaakt
ô Kunstfireen! ô Zangster, zoo vermogend!
ô Spaar een hart dat u niet kan weêrstaan!
Wees minder goed, maar toon u meer meêdogend,
En schenk me alleen een' deernisvollen traan!

1796.

Londen.

Reisgroet, aan * , by zijn vertrek naar Friesland.**

De snoode moge in Onweêrwinden
En 't branden van een woeste zee,
Een moedbenemend voorloop vinden!
Voor u, ô waarste mijner vrienden,
Voor u zijn lucht en vloed gedwee!

Word' gy langs gladgeklemde baren,
Van 't zachte Westen flauw beroerd,
Door Tritons vlugge waterscharen
Beveiligd voor de zeegevaren,
Aan Frizoos vrije kust gevoerd!

Vlieg heen, gerust en blij te moede,
Waar de eer u roept, de roem u wacht!

De Steenbok blink', de Winter woede,
Uw kiel steekt af in Venus hoede,
En de Oceaan erkent heur macht.

Godes, die duizend starrenreien
Ten Hemelheirbaan op geleidt!
Gy zult ook deze hulk geleien,
En zoele Lenteschaduw spreien
Voor barre Winterduisterheid!

En Gy vooral, die uit den hoogen
Vertrouwelijke eenzaamheid bespiedt!
Gy, Nachtvorstin der Hemelbogen,
Die met een onbepaald vermogen
Op 't brulschend Element gebiedt!

Godes, (want op uw wenken wasfen
Of flinken, rijzen, dalen, staan,
Naar 't wenden van uw zilvren asfen,
De ontzachelijke waterplasfen
Van meir, van stroom, en Oceaan.)

Godes, schiet liefelijker stralen
Op 't duurbevrachte Vaartuig neer,
Dan ge ooit op Latmos kruin liet dalen;
En schenk mijn' Vriend in Frieslands palen
Aan 't Recht, aan de Eer, de Vriendfchap, weër!

Ex tempore,

*In Amsterdam,
den 30 van Wintermaand, 1781.*

Troostzang.

Niet altijd druipt het vochtig Zuien
Van saamgepreste regenbuien ;
Niet altijd giert het buldrend Noord ;
Het meir laat eenmaal af van woelen ;
De Zomerbranding laat zich koelen ;
De kalmte drijft het onweër voort.

Hoe lang dan zal, na zoo veel weken,
Uw oog van staåge tranen leken,
Uw hart nog bloeden, dierbre vrind ?
Hoe lang, hoe lang zult gy 't verscheien
Der lieve Moeder nog bescreien,
Die ge immers door geen' rouw herwint ?

o Doe in 't eind dien storm bedaren :
Stil, stil die opgeruide baren,
Die zich verheffen in uw ziel.
De weërspoed moog den wijze treffen,
Hy buigt, maar zal zich weër verheffen : —
Die neêrziigt, boog niet maar hy viel.

Zoo ziet men zwakke rozenstruiken
Het hoofd in 't mulle zandbed dülken,
Geknakt, ontworteld, uitgerukt.
Maar de Eik staat pal, verduurt de slagen
Van straffen wind en onweêrvlagen ;
Hy wordt geschut, maar niet verdrukt.

Mijn Vriend ! hoe groots, hoe billijk vloelen
De tranen die uw borst besproeien

Uit Godbehaaglijke oudermin!
Hoe billijk is die zucht van 't harte,
Die 't diep gevoel toont van uw smarte,
En welk een grootheid heeft zy in!

Wat offer waar hier toe te brengen,
Wat wijn op 't grafgesteent' te plengen,
Zoo waardig aan het overschot,
Als tranen, die zoo willig vlieten? —
En, die dat offer mag genieten,
ô God, hoe zalig is zijn lot!

Mijn Vriend, met wellust, met vervoering,
Zag ik de eerste zielsontroering,
Die nog door uwen boezem woelt. —
ô Oudermin, ô kinderplichten!
Ja, hier voor de eerste smart te zwichten,
Wie wraakte 't immer, die gevoelt?

Mijn hart nam deel in uwe plagen:
En ach, hoe zoet is 't, leed te dragen
Met hem die zonder wroeging lijdt!
Mijn oog zag op uw bleeke wangen
Met vreugd de dankbre druppen hangen,
Der Moederlijke zorg' gewijd.

En zou het niet? — Natuurgenoten,
ô Houdt mijn hart zich ooit gefloten
Wanneer het u in droefheid ziet?
Zijn uwe rampen, uwe pijnen,
Zijn uw genoegens niet de mijnen?
Leef ik voor u, voor 't menschedom, niet?

En gy, Godes der eedle zielen,
Voor wie wy beide nederknielen,
Gy, Vriendschap, zuster van de Min!
Zoo immer harten samenstemmen,
Het is daar uwe banden klemmen,
En gy, gy floot er de onzen in.

Geen Vriendschap zal de droefheid smooren,
De bange klacht ontijdig storen,
Door wreedlijk opgedrongen troost.
't Verkropte hart van rouw bevangen,
Mag aan heur' boezem lucht ontfangen
In 't zuchtjen dat het met haar loost.

Maar eindelijk, 't is genoeg der smarte
Gevierd, genoeg aan d'eisch van 't harte,
Genoeg aan die des plichts voldaan.
Mocht vriendschap in uw droefheid deelen,
Zy wenscht die diepe wond te heelen,
En biedt haar hand blijmoedig aan.

Mijn Vriend, wat zijn de kundigheden,
De door de kunst gekweekte reden,
Zoo ze onze driften niet bestiert?
Wat baatte u 't onvermoeibaar zwoegen
En vroeg en rustloos letterploegen,
Zoo ge aan uw' rouw ten offer wierdt.

't Is tijd, na zoo veel kwijnend treuren
Het hangend hoofd weér op te beuren:
Dit eischt mijn Vriendschap, dit uw plicht.
Dit eischt die eigenste Ouderliefde,

Die u met zoo veel teêrheid griede :
De Vader , wien ge aan 't harte ligt.

's *Gravenhage* ,
1782.

**Aan Nisa , met een' afdruk van mijne losse
dichtstukjens.**

Ontfang , begaafde Vrouw , dees afgevallen bloemen ,
In vroeger Jaargetij' en zachter lucht geteeld.
Gelukkig , zoo er een , uw opslag waard te noemen ,
In 't midden van den hoop door 't blinkende onkruid speelt !
Maar neen , 'k bedrieg my niet , mijn afgeleefde dagen
Verwerven voor mijn' zang uw heufche infchiklijkheid :
En van een hart als 't uwe iets meerders weg te dragen ,
Heeft zelfs in 't vuur der jeugd het mijne nooit geleid.
Ach , had een beter lot , in d'opgang van zijn leven
Me een' enklen ftraal vergund van 't geen uw oog bezielt ,
Geen ftervling had vermocht my oolt op zij' te ftreven ,
En 't aardrijk had met my voor NISAAS naam geknield !

Brunswijk ,
1800.

Aan Wichilde , met een' afdruk van mijne Geuzen.

't Waar , voortreffelijke Maagd ,
Zekerlijk te veel gewaagd ,
U gehoor te willen vergen
Voor een dartelenden toon ,

Die uw zielbekorend schoon
Door een' schaamteblos zou tergen?

't Waar mischien ook nog te stout,
Door eene onbefeiden kout
Tot uw zuiver hart te spreken:
't Moedig voorhoofd, 't edel oog,
Nam die vrije taal te hoog,
Zou haar licht ten strengste wreken.

Neen, beminnelijke, neen;
'k Zal die kleschheid niet vertreên,
Die uw fieren boezem teekent.
Zalig, die haar buigen mag
Zonder kwetfing van 't ontzag,
Uit uw lieve lonken sprekend!

Zoo ik u een toontjen wij'
Van mijn zwakke Poëzy,
'k Weet, het kan u niet mishagen:
't Zal den roem van 't VADERLAND,
Waar geheel uw borst voor brandt,
't Zal Oranjes roem gewagen.

Immers uwe schoone borst
Blijft voor Neêrlands dierbren vorst (1)
Zegenende zuchtjens flaken:
't Deugdzaam hart verheft zich steeds,
Als het door den last des leeds
Vleklooze Onschuld af ziet maken.

Vleklooze Onschuld! ô hoe schoon!
Daar zy, doelwit van den hoon,

Met het oog tot God geheven,
Aan zich-zelve-alleen genoeg,
Hoe het lot zich draaie of voeg',
Haar vervolgers nog doet beven.

Ó Hoe treffend een belang
Geeft dit denkbeeld aan een' zang,
Die Oranjes roem durft melden!
Ja, uw edeläart gemoed
Keurt die vrije hulde goed,
Deelt in 't lauwerloof der Helden.

Wel, aanvaard dan dit geschenk!
Laat het een' genegen' wenk
Van uw treffend oog ontmoeten! —
Van die zoete hoop gevleid,
Met gevoel van dankbaarheid,
Leg ik 't offer aan uw voeten.

1785.

Aan een' vriend, met eenige dichtstukjens.

Hy trachte Alcides arm den ijzren kolf te ontrukken,
Die u den palm der kunst in 't Dichtrenperk ontzegt!
Wie roekloos zich verheffe, om schandelijk te bukken,
Die fier voor 't zijne staat, betwist geen hooger recht.
Verdenk dus, dierbre Vriend, geen ongepast trotseeren,
Zoo u mijn zwakke pen dit luttel verzen biedt:
(Men durfde Alcinoüs een handvol oofts vereeren!)
Het is een Vriendengaaf, de gift der eerzucht niet.

1786,

Brulloftszang.

Wat hangt ge, ô langverftemde Luit,
Aan dees verdorden olm ten speeltuig voor de Winden?

Wat hangt gy 't vulg gewormt' ten buit,
En galmt, terwijl ge u voelt van roest en molm verflinden
Van tijd tot tijd een zucht en flaauwe weeklacht uit,
Die ongemerkt in lucht verzwinden?

Wat hangt ge, ô langverftemde Luit,
Ten speeltuig van de Winden?

Hervat, mijn hand, hervat de ftift;
Voldoe uw' plicht, uws harten drift;
Herftel de ontfprongen snaren weder.
De Vriendfchap wenkt, de Liefde fpreekt,
En wee! die aan een' last ontbreekt,
Voor 't hart zoo heilig en zoo teder! —

Wat zucht ge, ô felbenepen hart? —
Ge erinnert me een gelofte! — In 't doodlijkst wee verzonken,
Hebt ge uit eene overmaat van onverduurbre smart
De Cyther aan 't verderf gefchonken;
De Lauwren van het hoofd gefcheurd;
De Zegeteekenen der Dichtgodes vertreden;
Heur invloed door uw honende eeden
Op 't onherroepelijkst verbeurd. — (1)

Verbeurd? — Ja, 'k ftem daarin: 'k fla af van uw Lauwriren,
Aanbiddelijke Poëzy!

Wien 't lust, moog zich de kruin met eere loovren fieren!
Ik vraag ze niet voor my.

(1) Zie mijnen Lijkzang op Jonkvrouwe Lannoy.

'k Heb de eierzucht wat zy eischte, (1) en iets aan 't hart (2) gegeven;
'k Gaf alles wat ik mocht aan 't dierbaar Vaderland, (3)
Aan de eer van 't Voorgeslacht en onze later Neven: (4)
De Vriendschap heeft een recht op 't oovrig van mijn leven.
'k Schonk tranen, 'k was haar die, maar 'k ben haar meer verplicht.
Den vreugdegalm zoo wel als 't nokkend treurgedicht.

Haar zinge ik, en, door haar gedreven,
Veracht ik allen praal en ijde kunstfieraan.

Is slechts mijn toon door haar gesteven,
Mijn hart heeft aan zich zelf, en 't heeft genoeg voldaan.

* * *

Welaan, mijn hand, herneem de Lier,
De Cyther, dan! 't Is feest. Een blakend outervuur
Ontvlamt op 't Echtaltaar en blikkert door den tempel. —
Hoe dus, mijn hart, wat toeven wy?
Leg, met dees brave Vriendenrij,
Uw Offergave neêr op dees gewijden drempel.
Hoe klein ze ook zijn moog van waardy,
Genoeg: Welmeenendheid zet door heur' kenbren stempel
Ze luister by.

ô Carus, waardigste aller vrinden,
In wiens voortreflijk hart de Vrijheer van ons lot
My 't hoogste gunstbewijs deed vinden,
Te ontfangen van de hand van d'Aantsweldoenden God!
ô Neen, 'k behoef geen kracht van woorden,

- (1) Mijne Prijsvaarzen. (2) Mijne Verlostiging.
(3) De liefde voor 't Vaderland.
(4) Kenfchets onzer Voorvaderen.

Geen' klank van schelle Cytherkoorden ,

Om van uw hart verstaan te zijn :

Hy, die op d'eiigen toon ons beider harte stemde ,

In d'engsten band van Vriendschap klemde ,

Hy deed u lezen in het mijn. —

Gevoel, gevoel, wat teër gevoelen

Mijn gantsche ziel vermeesterd heeft :

Zie duizend driften in my woelen :

Aan 't brandend oog, hoe 't harte beeft!

Het beeft, ja, 't krimpt, door duizend schokken :

't Gevoelt, van 't fijnst gevoel doortrokken ,

Al wat het zelf ontbeert, in al wat gy geniet !

Maar zonder wangunst, zonder wrokken :

Het kan rampzalig zijn als 't u gelukkig ziet.

o Wees het, wees het steeds volkomen !

Zie 's Hoogsten zegenende hand

Uw' altijddierbren Huwlijksband

Met duizend weldaân overstroomen!

Door geene plagen aangerand !

Tel, tel by de uchtendfchemeringen

En d'avonddaauw uw dagen niet ;

Maar by de reeks van zegeningen ,

Die reis aan reis u tegenvliet! —

Neen, tel ze, tel uw oogenblikken ,

By tranen van erkenenis :

Die tranen, die een hart zoo tederlijk verkwikken ,

Als 't gunstbewijs te groot voor zijn bevatting is! —

Die tranen moet ge alleen, die moet gy eindloos plengen :

Zy, van wier glans uw oog thands blinkt!

Uw Hartvriend zal er steeds de zijnen meê vermengen,
Die hem de dankbre vreugd om uw geluk ontwingt.

Gellefde Carus, zie ze vlieten!
Zoo iets, hun stomme taal verbreidt des Hoogften eer.
De Algoedheid doe ze aan u genieten,
En ik voed geen begeerten meer.

Mijn Waarde, kunt ge een denkbeeld vormen,
Een denkbeeld van volmaakt, van onbepert geluk;
Dat nooit beroerd wordt door de stormen
Van 's warelds uiterlijken druk?

Dit, dit geluk moet 't uwe wezen!
Dien heilstand wenscht, dien spelt, dien zegt mijn hart u toe,
God-zelf doet me in uw ziel dien staâgen heilstand lezen:
Geen weêrspoed is in staat dat hy dien wagglen doe.

Geen heilbenevelende dampen,
Oprijzende uit een hart, door vuilge drift verpest;
Tot wolken van ontzachtbre rampen
In 't menschlijk brein te saam geprest:

Geen wrevel, met den mensch geboren,
Maar dien de oprechte dienst van God
In 't woelziek harte weet te smooren,
Vergalt de zoetheid ooit van uw volzalig lot.

Neen, dierbre, lage stervelingen,
Wier hart den God miskent, die hen in 't aanzijn riep!
De Christeu smaakt Gods zegeningen:
Voor haar was 't, dat hem de Almacht schiep.

Elk schuldloos lustjen , elk genoeg ,
Het geen de tijd hem toe mag voegen ,
Krijgt zuivrer smaak voor 't hart : hy kent zijn' God daar in.
En 't aardrijk draagt voor hem geen doornen :
't Ontziet den voet der Uitverkoornen ,
De zorg van 't Hemelsch Hofgezin.

Wat zie ik ? — Mag ik me overgeven
Aan mijn vervoering ? — Dierbre vriend !
'k Zie Serafs om uw Echtkoets zweven ,
En juichend ginds en her gedreven :
Ik zie hen aan uw zijden kleven ,
Als borgen van het hell van dien hun God bemint ! —
'k Zie de aard van Lentefcheutjens bloeien ,
De purpren roos aan Saron gloeien ,
En weeldrig spartlen langs den grond :
Amoom en dartle violieren ,
Om bruillestdisch en sponde zwieren ,
En geuren spreidende in het rond.

Ja , lach , ontfluit u , bloeiende aarde !
Ja , offer bloemen aan dees Echt !
En lezen we uit dees rozengarde
Een kransjen voor de Maagdenvlecht ! —
Treed , lieve Bruid , treed toe , gewaardig . . .
Mijn hand heeft reeds het tuiltjen vaardig !
ô Dat zy 't op uw lokken hecht' !

Wat zoudt gy haar die gunst benijden ?
Ze is zuiver , door geen schuld besmet :
Zy zal het hulfel (1) niét ontwijden ,

(1) 't Flammeum.

U door de heilige Echt op 't dierbaar hoofd gezet.
Nooit heeft zy de eerbaarheid beleedigd,
De Maagdelijke onschuld nooit verrast;
Maar wel, de schaamte en eer verdedigd
Voor dartelenden overlast.

Neen, schroom heur kleene Vriendengiften,
Beminnelijke, schroom ze niet:
Nooit was zy dienstbaar aan de driften;
Ze is vlekloos als de hand, die u uw Bruijom biedt.

Ze is hem ten pand van trouw gegeven:
Een pand; maar zijner niet onwaard!
Hoe vaak mocht ze in de zijne kleven!
God stelde ons voor elkaar op de aard.

Neem dan . . . maar neen, aanvaard geen bloemen,
Zoo kunstloos saamgeschikt als zonder keus geplukt:
Gy hebt op schooner kroon te roemen,
Uw Bruijom ze op uw hoofd gedrukt.

Wie zou hem de eer betwisten mogen,
Daar 't beide kunst en smaak betreft? —
En daar de keur hangt aan uwe oogen!
En — daar de Min hem 't hart verheft!

Neen, 'k biede u niets, ô teedre schoone,
Ik biede u geen geschenken aan:
Zoo 't hart zich niet in 't oog vertoone,
Ik kan u 't mijn niet doen verstaan.

Doch zoudt gy niet door de oogen lezen,
Gy, welker hart in de oogen spreekt?

Zou 't hart u onverstaanbaar wezen,
Om dat der tong' de taal ontbreekt?

Neen, zaagt ge ooit blinkende oogen leken,
Maar met een' zachter gloed dan 't flonkrend vuur der Min,
De Vriendschap meldt zich door dit teeken:
En 't hart erkent u voor Vriendin.

Of, zou de Vriendschap niets gewinnen,
Daar, waar de Liefde zegeviert? —
Neen, klonkt ge uw beider hart en zinnen
Te laam door 't vurigste beminnen,
En wordt ge door één' geest bestierd;
Het recht der Vriendschap moest beginnen,
Zoo dra ge uws Brufgoms Weêrhelft wierdt.

Ja, sints dien schoonsten uwer dagen,
Dat Liefde uw harte snoerde aan een,
Werd u mijn Vriendschap opgedragen;
Waart ge immers- lot- en hartgemeen.

En nu, daar Godgewijde banden
Den Echknoop leggen om uw handen,
Die lang uw zielen hield verknocht!
Zou nu mijn hart u onderscheiden?
Niet even teder zijn voor beiden? —
Verband, verband die achterdocht!

Neen, welvereenigde Echtelingen,
Mijn hart julcht u te gader toe!
En mag mijn kunst hier 't Feeſſied zingen,
En, ſchoone Bruid, uw aandacht dwingen,

Indien haar toonen zich verdringen,
En luit- by luitsnaar dreigt te springen,
Zoo vraagt niet, wien zy hulde doe? —

Wat doet den fiksen toon zoo rijzen,
De zangaar zwellen, lieve Maagd,
Dan wen wy schoonheid eer bewijzen,
En 't offer aan heur oog behaagt?

Dan klinken de ongestemdste snaren,
De ruwte Luit, op eedler wijs,
Dan Hebrus luistervaste baren
Van 't buldrend woeden deed bedaren,
Of immer zangtoon viel ten prijs.

Wel, vloeit dan, stroomt, ó Feestgezangen!
Vloeit, als een onbetoombre vliet,
Die in bekrompen bedde omvangen,
Langs de enge boorden die hem prangen,
Met schuimend bruischen nederschiet!

Hij bruischt en stuift met hel geklater,
En rukt en spoelt in 't stortend water
En over de oevers zwalpend nat,
En struik en bloemen van heur stengen,
Om d'oceaan voor tol te brengen,
Wanneer hy hem in de armen spat.

Ja, vloeit zoo, stroomt zoo, blijde tonen;
De lauwerrijkste Febuskronen
Vervangen u met meerder gloed!
Ja, vloeit, en strijkt zoo onder 't vloeien,

De zorgen en heur wreede boeien
Uw' Zanger van 't beklemd gemoed!

Ja vloeit, (nog eens!) ô teedre vaarzen,
Der Min gewijd, der vreugde, en 't hart! —
Van hier en broos, en hooge laarzen!
En laffe boert, en doffe smart! —

Voor Liefde en Echt de Luit te roeren!
Voor Godgeheiligde Echt en Min!
En — harten aan zijn' zang te snoeren! —
ô Lieve Bruid, wat heeft dat in!

Mag ik me aan zoo veel stoutheid wagen?
Ontglipt de stift mijn vingers niet? —
Neen, laat mijn hart aâmechtig jagen,
Mijn zangdrift laat zich niet vertfagen;
Zy weet, wat kunst, wat zingen hiet!

Welaan dan, hooger opgeheven!
Mijn boezem, zet u uit! mijn Feestmuzyk, vang aan!
Wat heet het, in elkaâr te leven?
Wat zegt het, ziel aan ziel te kleven?
Wat, in elkanders arm van wellust te vergaan?

Maal lachjens, maal verliefde lonkjens,
En hartdoorgloënde minnevonkjens;
Maal kusjens, daar de Min zijn fijnste lust uit puurt!
Schets boezems, die aan boezems zwoegen,
Die hijgen, stenen van 't genoegén,
Door zin en zintuig aangevuurd.

Maal oogen, die in wellust zwemmen:
Maal armen; die in armen klemmen,

Door één gefchakeld en verward :
Maal 't murmlen van veeliefde ftemmen ,
Die bevend op de lippen ftemmen .
Door de overftelping van het hart !
Maal harten , die van weelde trillen ,
Hun kracht , hun ademtocht verfpillen
In zuchtjens , door 't vermaak ten boezem uitgeperst !
Maal... Neen , fta af , wat zoudt gy kunnen ?
Hier kent de Dichtkunst zich verwonnen ,
Heur ftem bezwijkt , heur Cyter berst.

Zy berst ! — ô Krachtloos zangvermogen !
Bezwijkt ge hier reeds in uw pogen ?
Valt u dit voorwerp reeds te zwaar ? —
Daar is nog hooger toon te heffen ,
Nog hooger zaligheid in 't Echtgareel te treffen :
Gy zaagt heur flaauwfte fchaduw maar.

Maal Zielen die oprecht beminnen ,
Van zuivre lust doorblaakt , doortinteld , en doorgloeid ,
En , buiten aandrift van de zinnen ,
Tot een gefmolten , faamgevloeid : —
Die , weêrzijs in elkaâr verloren ,
Vernietigd beurtlings en herboren ,
Zich-zelven alles zijn met God ;
En , van dat teêr gevoel doordrongen ,
Zich met verrukking zien befpongen
Door al de wreedheên van het lot.

Maal zielen , die... gy weent , mijne oogen !
Dit denkbeeld perst u tranen af !
En welk een hand zal ze immer droogen ? —
Grijp moed ! Zy wacht ons licht aan de andre zij' van 't graf.

Doch gaat , gelukkige Echtelingen ,
Waarheen u 't blakend harte jaagt !

En , lieve Bruid , verfchoon mijn aandachttergend zingen ,
Ontfang mijn' groet voor 't laatst als Maagd !

Haast zult ge by de morgenstralen
Uw voorhoofd met een' blos zien pralen ,
Uw fchuldeloos gelaat nog vreemd :
Haast zult ge u-zelf verwonderd vinden ,
Wanneer ge uw halsnoer om wilt binden ,
Om dat het u den gorgel klemt.

Haast zult ge uw zuster , uw gefpelen ,
Uw zielsverbazing mededeelen ,
Om dat m'uw ftem niet meer herkent :
Terwijl ge , als ware 't , heldrer oogen ,
Waar van de fchellen zijn getoogen ,
Op 't gants veranderd aardrijk wendt.

Dan voelt gy , daar ge , als half bevangen
Van zwijmelende dronkenschap ,
Uw' Ega aan den hals blijft hangen ,
Uw kniën wanken , flap voor flap.

Dan zult gy met ontzetting vragen :
Van waar die losheid van mijn' voet ?
Wat doet my 't hoofd zoo kwijnend dragen ?
Wat wil die gifting in mijn bloed ?
Tot , eer gy 't weet , het licht zal dagen ,
Waar van gy 't andwoord wachten moet.

Dan , Bruijom ! dan — ô Hemelweelde ,
Om Schepper onder God te zijn !

Die 't aardrijk een' bewoner teelde,
Gaf 't leven aan een' Serafijn.

Dan —! Maar bepalen we onze zangen!
Gelieven, gaat: 'k weêrhoude u niet.
Gaat, boet dat uitgerekt verlangen,
Dat, langst getergd, volmaakst geniet!

Gaat, de avondstar wenkt uit den hoogen,
En gluurt, en lacht, en lonkt u aan.
Zy heeft heur avondpost betoogen,
En zoudt gy de uwe niet beslaan?

Wat verwt ge, ô Bruid, uw lieve kaken
Met d'uchtendblos van 't dagend Oost?
ô Bloos niet, de uchtend gaat genaken,
En bloost voor u, daar gy niet bloost.

Welhaast gaat ze over u verrijzen,
Terwijl gy, moede en mat in diepe sluimring ligt,
En aan den dag uw neêrslag wijzen,
En honen u in 't aangezicht.

Doch durf die ijdele spijt verachten,
En slijt de zaligste der nachten
In al de zaligheên der wellustvolle min! —
En, Bruigom, gy, vlieg juichend hene;
Bezit, beschik van uw Helene!
Heur hart, de Hemel, stemt er in.

Ga, smaak in de armen van uw Gade,
Dien eedlen wellust, die in d'Echt
Aan hem alleen is toegelegd,

Die nooit in vuige weelde en dartle ontucht baadde !

Dien wellust, dien hy nooit genoot,

**Wien de ongebonden lust van een' onkuifchen schoot
De krachten van zijn jeugd rampzalig heeft ontoogen.**

Ga heen, van u, van u verwacht

Het Vaderland een Nagelacht,

Waar later Nakroost op mag bogen !

Ga heen, en eer de tiende maan

Heur bleeke hoornen uit zal slaan,

Zien wy dien wensch gelukken,

En Helena zal 't minlijkst wicht,

Wiens 's Vaders geest uit de oogen licht,

Aan 't juichend harte drukken.

In Delfshaven, 1783.

Bruiloftszang.

Van hier, Naargeestigheid; met bergen loods bezwaard,

Wie sombre Middernacht aan d' Afgrond heeft gebaard;

Die onder 't gruwzaamst ras van Monsters opgetogen,

In 't voorhof van de Hel by 't aaklig noodgehuil

Der grondelooze jammerkuil,

De doodelijke borst der Wanhoop hebt gezogen !

Van hier! vlieg verr' van ons naar 't neevlig Nachtgewest,

Waar bange duifternis met vale vleermuisvlerken

De Nachtgeestfchrikken broedt op 't ijzingaãmend nest,

Waarom de nachtraaf knarst en de ongeziene Pest

In dood en graf damp waart by 't gapen van de zerken!

Van hier, Naargeestigheid, van hier !

Vlied ijlings, vlied, ó vlied op 't klinken van mijn lier! —
Of, wilt ge, heerschè 't rond, waar Brunswijks onderdanen,
Met innige of geveinsde tranen
Een grijze Landvorstin geleiden naar het graf!
Wy schudden floers en rouwgewaden,
Wy, lijkcipres en wilgebladen,
Voor myrth en rozenkransen af!

Maar gy, aanvallige Godin,
Gy, wie de moeder van de Min
Ter zelfder dracht met twee der drie Bevalligheden
Aan dartlen Bacchus schonk by 's aardrijks ochtendgloed!
Gy, die, door Zefirs aâm met hemelgeur gevoed,
Op 't dundoek van de lucht kunt treden!
ó Voer den Hemel naar beneden
En zetel in ons dof gemoed!
Geef 't wicken, lieve vreugd! Blijhartigheid, daal neder!
Hef, hef ons boven de aard en tot een ruimer lucht!
Aan u behoort dees dag, dees feestzaal, en mijn veder!
Aan u geheel ons hart, geheel zijn teêrste zucht!
Hoe! zoudt gy hier den disch niet sieren?
Gy hier den zangtoon niet bestieren
Op 't zaligst Huwlijksfeest? het feest der reinste min?
Waar zag men Liefdes bleeke rozen
Om 't goud van Hjmens fakkel blozen
Of gy, gy vlocht er de uwen in!

Ach! de uwen! — Ademt gy, of kent gy bloei of leven
In 't bruischende vermaak, waar in zich 't hart verdooft?
Waar de opgeheven thyrsen zweven,
En zedigheit en onschuld beven?
Of waar, in 't streng gareel der staatzucht afgesloofd,

Het Hooffche feestgebrom , van lust en aart beroofd ,
Door prikkels van den dwang tot vreugde wordt gedreven ,
Maar voor geen' oogwenk zelfs de rimpels strijkt van 't hoofd ?
Neen, dierbaar leven van het leven !
Daar zijt ge , daar verschijnt gy-niet ,
Maar 't zich vermommend zelfverdriet ,
Dat vruchtloos zich uw' naam , uw houding , tracht te geven ,
En nijdig op de stulp des nijvren Landmans ziet .

Neen , zoo in 's Warelds morgenrood
Natuur u toelachte op heur' schoot ,
Zoo 't aardrijk , in de pracht der verschbebloemde dalen ,
Zoo 't leven in den zang van duizend nachtegalen
U 't juichensvolle welkom bood ,
Toen , toen eerst werdt ge u-zelv' volkomen ,
Toen Echt en Liefde hand in hand
Aan Gihons kristallijnen stroomen ,
Heur' toen nog onverbroken' band
Voor eeuwig strengelden om myrth en palmenboomen .
Van toen af hebt ge 't Echte bed
Met balsems overftort , die Hijbla noch Hijmet
Voor Cypris wulpsche Veldgespelen
In kruid- noch lustwaranden teelen .
Van toen af werd de juichende aard ,
Van toen af haar geluk , u waard ,
En de Echtzaal werd van toen uw heiligdom en tempel .
Het heiligdom , waar in ge woont ,
Waar in ge uw' zetel houdt , en al uw schittring toont .
Onheiligen , te rug ! ontziet dees zuivren drempel !
Hier woont de Hemel , hier , nog door geen Hel verstoord !
Mijn zangtoon , stijg , ô stijg ! — en gy , ô Englen , hoort !
Maar hoe ! zal ik de Vreugde zingen ,

De vreugd der heilige Echt! — ik, heur verruklijk zoet!
Ik, 't onbeperkt volop der rijke zegeningen,
Waar door ze aan 't sterflijk hart eene eeuw van wee vergoedt!
Ik zingen van heur hell met tranen op de wangen,
Ik, met een' vreugdelach, vertrokken door de smart,
De wonden van mijn bloedend hart
Ter dood vergiftigen door uitgeperste zangen! —
Ach! kan, vermag ik dit? — ô Welvereenigd paar,
Hoe zoudt gy 't van een' vriend, een' waren vriend, verlangen,
Wanneer hy voor uw Echtaltaar
Zijn leven en zijn bloed moet storten in die zangen!
Wen elke erinn'ring, ieder woord,
Een doodsteek is voor 't hart dat in zijn' weedom smoort!

ô Waar 't genoeg, de snaar te roeren,
En nam mijn ziel geen deel in 't voorwerp van mijn lied,
't Waar weinig voor mijn' zang, u 't Eden in te voeren
Van 't tederst wat u de Echt en heur verrukking biedt;
't Waar weinig, om in gloënde kussen
U, stroomende in elkaâr, te ontzielen door geneucht',
En vlammen, door geen bron, geen' oceaen, te blusfchen,
Te ontsteken op uw sponde in nooitduitspreekbre vreugd.
't Waar weinig de ongelijkbre weelde
Der Echtkoets in een' zang van loutre vlam en vier
Te schildren met een kracht en rijker tooverzwier,
Dan dartle lust zich ooit verbeeldde!
Maar 't waar te veel voor 't hart waarvan de aandoenlijkheid...
Mijn mond, wat wilt gy, zwijg! — en gy, mijne oogen, schreit!

Vergeeft, ô dierbare Echtgenooten,
Die tranen! 't Is uw heil, dat ze aan mijn ziel verzoet.
Ach! kent den oorsprong nooit, waar uit die tranen sproten,

Noch leeft de weelde door van wederzijdschen gloed !

ô ! Zalig , zalig is 't te minnen ;

Gefchakeld in verliefde leên

In loutre Hemelzaligheên

Te ontzinken aan 't gestreel der zinnen!

Te zwijmen in 't vermaak ! en , door den lust vergood ,

Te sterven (kan men meer !) in een Gellefdes schoot !

Maar zalig , zalig boven allen ;

Te leven voor elkaâr in wellust en in pijn ,

En , boven 's warelds lotgevallen ,

Elkander 't gantsch heelal te zijn !

Met even teder blaakrend gloeien

Zijne eens voor de eeuwigheid gelegde Huwlijksboeien

Van frische rozen te zien bloeien ,

Ook zelfs in 's levens Winterdag :

En nooit een oogenblik van 't aanzijn te genieten ,

Dat uit het dankbre hart geen vreugdetranen schieten ,

Oneindig streelender dan blijdschaps teêrste lach !

Gelieven ! voor elkaâr te leven !

Met ziel en ademtocht te vloeien in elkaâr !

Verfsmolten tot één hart , elkander door te zweven ,

Verloren in elkaâr , aan 't zelfgevoel ontheven...!

ô Voelt het , wat dit zegt ! gevoelt het , dierbaar Paar :

Die tonen zijn te hoog voor mijn betraande snaar.

Mijn boezem voelt met u dat zalige verrukken ,

En wel hem ! die om 't uit te drukken ,

Zijn knagend hartwee meester waar !

ô Zalig , zalig dan de handen

In de enge huwlijksboei geklemd ,

Wanneer , in d'eigen toon van liefde en dank gestemd ,

De harten onuitbluschbaar branden ,

En de Echtkoets in 't genot van Englenwellust zwemt!
Ach ! waar twee zielen dit gevoelen ,
Daar ducht de liefde geen verkoelen ,
Daar is zy , daar 't geluk , zoo eeuwig als heur bron ;
Om , steeds verdubbeld in 't genieten ,
Vereenigd weér te rug te vlieten
In de ongeschapen Hemelzon .

Zoo zij ze in u ! zoo moet zy blaken !
Dit geve u , die ons lot met zijnen wenk bestiert !
Zoo moet ze u steeds gelukkig maken ,
En immer 't hoogste heil doen smaken ,
Waar meê zy de Echte sponde siert !

Dit moet ze u ! Laat dan eeuwen rollen ,
De tijd met jeugd , en kracht , en schoon ,
Naar d'afgrond der verwoesting hollen
Geen leeftijd schendt den glans van uwe Huwlijkskroon !
Heur bloemen zullen nooit verleppeu ;
Maar 't alverdelgend dagverloop
Hoe zeer het rijk en steden floop ,
Heur zuivren glans tot zilver scheppen !
Tot zilver dat in goud ontaart !
In goud , dat voor Gods thron by de Englenkronen paart !
Den 21sten van Sprokkelmaand ,
1801.

Brulloftszang.

o Telg van d'Alvrijmachtbren God ,
Aanbiddeijk besluit van zijne onfeilbre lippen ,

Door 's blinden stervlings wanbegripen
Betijeld met den naam van 't Lor!
Voorzienigheid, die door de baren
Van 's Levens onbestembre zee
Den koers bestemt waar langs we varen,
En d'een ter schipbreuk leidt, den ander tot de ree
Aan wie het noest gewoel der menschen,
Met al hun draven, al hun wenschen,
Ontworstlen noch ontvlieden mag!
ô Wend, ô wend van uit den hoogen
Genaderijke, zegnende oogen,
En heilig gy de vreugd van deez' gewenschten dag!

ô Neen, wy drijven niet in 't duister
Naar willekeur van golf of wind:
Uw hand geleidt hem dien gy mint,
Door nood en dood en ban en kluiſter:
En werwaart — ? Daar zijn hell hem wacht!
Naar 't goed, dat al zijn ramp verzacht!
Waar voor hy 't lijden wellust acht!
En alle ramp belacht!

Mijn Kweekling! gy, voor wien my 't harte
Met Vaderlijke teêrheid slaat!
Gevoelt gy 't? — Breekt de dageraad
Van vreugd niet heerlijk door uit de aakligheid der smarte?
Is heden alle tegenspoed
Niet dubbel, duizendmaal, vergoed;
En dankt gy 't nijpen van uw doorgestane plagen
Niet met een hart vol dankbaarheid;
Daar 't u de zaligste aller dagen
In de armen van een Gá, een lieven Gá, bereidt?

Ja, had de woede van tyrannen
Ons niet uit have en erf gebannen ,
Dit heil waar nooit voor u bestemd.
Het onrecht moest , door Gods gehengen ,
U dezen alfembeker mengen ,
Om u in d'arm van haar te brengen ,
Wier hand ge thands in de uwen klemt.

ô Almacht , hebt gy iets te schenken —
Draagt ge in de volheid van uw' schoot
Een goed dat menschen kunnen denken ,
Waardeerbaar naast dees gift : een minlijke Echtgenoot!
ô Neen , de nog onschuldige aarde,
Voor dat uw vloekspreek haar bezwaarde ,
In Hemelsche volkomenheid , —
De mensch , der Englen hoogst genoegens ,
Eer smart zijn' boezem had doen zwoegen .
Zijn schuldloos oog zich rood geschreid ,
(Gy zaagt het) miste in 't Zalig Eden
't Volop der hoogste zaligheden ,
Tot gy hem de ECHTKOETS had gespreid.

Gelukkige — ! ô gy gaat dat smaken ,
Dat heil , dat onnadenklyk heil ,
Dat Edens wellust moest volmaken ,
Verheven boven 't hoogst van 't hoogste menschlyk peil !
Kom , ga , verlies u in die armen ,
Voor uwe omhelzing uitgestrekt !
De liefde die uw borst voor eeuwig moet verwarmen ,
De liefde daalt van God , is vrucht van zijn erbarmen ;
Haar vlam is heilig , onbevlekt.
Ga , smelt op' de onbezwakte lippen

Van uw beminnelijke bruid!
Laat, laat uw beider hart daar vlottend samenglippen,
En drukken één gevoelen uit!
Gevoelen, dat Gods Englen jagen
Terwijl zy op uw koets hun vlammeende oogen slaan,
Om dankbaar voor Gods thron te dragen,
Als offers, die by God voor 't plechtigst wierook gaan.

Gefchakeld in elkanders leden,
Met heel het hart en ziel en reden
Te smelten in 't gevoel van 't innigst heilgenot —!
Zie daar wat van der menschen beden
Het naaste kooft aan 't Hemelsch Eden,
Meest waard, meest waardig is aan God!

Die God van liefde, God van zegen,
Wiens hand van enkel weldaan druift,
En nooit de zijnen laat verlegen,
(Hoe hoog de nood ook schijn' gestegen)
Waar geen vertwijffing 't hart bekrulpt;
Die God wiens wezen enkel leven,
En mededeelend leven is,
Heeft de Echtkoets tot een beeld gegeven
Van de opperste gehelmenis.

Geliefde! ga dan — wees gezeegend
In d'arm van 't u zoo dierbaar pand!
De hand die louter weldaan régent,
Verhemelde uwen aardfchen stand.
Ga heen, geniet uw lieve gade,
Aanbid de Algoedheid in heur gift!
En hoon gy nimmer Heur genade,
Door 't minst verflaauwen van uw drift.

En gy, aanminnige uit wier oogen
Die teedre, kuifche wellust licht,
Dien ge uit dat oog hebt ingezoogen,
Dat door het uw in vlam gevlogen;
Naar lesfing van zijn gloeing smacht!
Gy, thands aan 't teder hart zoo teder,
Dat in het uw, u-zelv' en uwen Egâ mint!
ô Strek me, als hy, een dierbaar kind,
En 'k heb voor 't minst een deel van 't gene ik kwijt ging, weder!
En, groote God, ik buig my neder,
Tot ge eens mijn hartewond verbindt.

Uw liefde! ja ik mag haar vergen:
Gy kunt dees hartewond niet tergen —
Uw liefde, liefde, tot den dood,
Geheillgd aan uw' Echtgenoot,
Mag met de zijne famenvlieten,
En in heur bruischen onvertraagd,
Voor 't hart dat Vaderliefde vraagt,
Een kronklend adertj' uit doen schieten.
Zy mag, zy zal het, lieve maagd!
En 'k zal me in haar bevoorrecht hieten.

Ja, 'k vraag, ik wacht het. — Gun my dit,
En maak door uw gewenscht bezit
Uw' Egâ, 't geen mijn hart u beide wenscht te aanschouwen,
Gelukkig boven 't menschlijk lot!
Dan zijt ge (en dit verteene u God!)
Gewis de zaligste aller Vrouwen!

Ex tempore.

Londen, Bloetmaand, 1797.

De Nacht:

BARDENWEDZANG. (1)

UIT HET SCHOTSCH.

*'t Was nacht. De Huisvoogd zat by 't lieflijk haardsteêvuur,
Vijf Zangers, arm van kunst, maar Dichters van natuur,
Die in 't herbergzaam dak 't genot der huusrust smaakten,
Daar 't stormweêr gierde en loeide, en dak en venster kraakten,
Tot de opkomst van de maan de kalmte wederbracht,
Bezongen de aakligheên, de schoonheên van de nacht;
En hy door 't vuur ontfonkt dat schitterde in hun zangen,
Zong zelf zÿn' gasten toe, van d'eigen drift bevangen.*

KERSTE BARD.

Hoe duister is de nacht! hoe vol van aakligheden!
De nevels dalen van den bergtop naar beneden!
Geen star, die 't vonklend licht door 't trillend nachtfloers schiet!
Geen scheemring van de maan, die uit de wolken ziet!
'k Hoor wind en stormgeweld door woud en pijnboom bruizen,
Maar 'k hoor 't, als verr' van hier, met dof en dompig zuizen.
De bergstroom klatert, maar dit klaatren komt van 't dal
Met aaklige echoos weêr, door 't knappende uilgeknal,
Dat uit den hollen tronk der dorre grafabeelen
Den nachtraaf toeroept, om zÿn schriklied na te kwelen.

(1) De herhaltingen van de zelfde bewoordingen in dit Stukjen sùiten niemand! Men heeft het oorspronkelijke daarin moeten volgen, waar in de voor de vuist zingende Barden zich van eene menigte zulke gemeene uitdrukkingen bedienen, welke hun als tot hulpmiddelen schijnen gestrekt te hebben, om hunn' geest op te wekken, en tot eigen gedachten te geraken, om ze meê te doorweven.

Ik zie een scheemring die daar voor my zweeft : — zy staat ! —
Ik zie 't , het is een geest in 't dunne luchtgewaad !
Zy wijkt , zy rijst , zy daalt , zy vliedt , zy is verdwenen !
Hoe ! hoor ik onder de aard geen hartberoerend stenen ?
Gewis ! een lijfstoet naakt : de nachtgeest zweeft om 't graf ,
En trekt voor de uitvaart heen , en merkt het pad haar af .

De ontzette wachthond huilt uit herderstulp en hutten ,
Die 't leem noch 't kranke rijs voor 't baldrend weër beschutten .
Het hert slaapt rustig op het bergmosch , en de ree
Zoekt trillende aan zijn zijde een veilge legersteê .
Zy dringt zich zijde aan zij' , zy hoort den stormwind groeien
En door 't getakte hout van 's egaas horens loeien .
Zy hoort het , schrikt , springt op , maar vlijt zich weër ter neêr ,
En heeft in 't stallend bloed geen vonkjen levens meer .
Het veldhoen dekt zijn hoofd al bevend met zijn vlerken .
Geen dier , geen vooglenstem , doet zich op de aard bemerkten ,
Dan de enkle steenuil , en de nachtwolf daar hy huilt ,
Waar zich de reebok in de steenrotskloof verschuilt .

Ontroerd , bedwelmd van angst , de fiddring in de leden ,
Mist de arme Wandlaar 't pad , en treedt met wankle schreden ,
Door struik en dorens heen , langs 't ritslend beekjen voort ,
Vol schrikkens voor moeras en steilen steenrotsboord ,
Vol schrikkens voor 't gelaat des nachtgeests , thandsaan 't waren .
De bergeik schudt het hoofd en rammelt met zijn blaären ,
't Verstorven hout breekt af en tuimelt onder een :
De wind drijft over 't gras de distels voor zich heen :
Hy hoort , hy ziet , hy beeft , door eigen angst bedrogen ,
En 't is een schrikbre geest , die schemert voor zijne oogen !
De nacht is aaklig , zwart , met storm en schrik bevracht :
Mijn vrienden , geeft me in huis een schuilplaats voor de nacht !

TWEEDE BARD.

De wind steekt woedende op. De felle regen klettert
Op 't aardrijk, met een kracht, die kruid en bloem verplettert.
De berggeest geeft een schreeuw. De wouden storten neêr
En wentlen van 't gebergt' in 't opgestegen meir.
De vensters klapperen in hut en koningszalen.
De Landstroom bruischt en zwelt en overstroomt de dalen.
De Wandelaar waadt vol angst door 't onherkenbre wed:
Daar gilt hy! 'k hoor zijn stem, hy wankelde in zijn' tred,
En 't groeiende geweld der opgezette golven
Sleept hem in d'afgrond meê, in 't doodlijk nat bedolven.
De stormwind drijft en ros en loeiend zuivelvee
Den rug der heuveln af, naar de afgevloten zee
Die om hun hoogtens spoelt, en door heur hol geklater
De dieren siddren doet voor 't hen omgevend water.
De Weiman schiet, vol schriks van 't stroom- en stormgedruis,
Uit bed en sluimring op, in de enge Jaagrenkluis,
En wekt het sluimrend vuur in de uitgevlamde kolen.
Hy pleistert wand en dak, en stopt de vensterholen,
Terwijl zijn Jachtstoet rookt van 't ingedrongen nat,
Dat door den stulpmuur breekt, en om zijne enkels spat.
De grond waar op hy staat, verkeerd in enkle poelen
Van stroomen zwalpend vocht, die om zijn leger spoelen,
En voeren de aarde en 't zand naar 't diepste der valleï.

De herder zwerft beangst langs de onbegangbre hei',
En zet zich aan den voet eens olmbooms, kaal van takken.
Die ruischt hem over 't hoofd, dat kroon en armen knakken.
Hy wacht naar 't opgaan van de halfverlichte maan.

De geesten rijden op den stormwind af en aan.

Behaaglijk klinkt hun stem door 't grommen van de orkanen :
't Zijn liedren uit de kreits waar in de zielen planen !

De'regen is voorby : het drogend Oosten blaast.
De stroomen bruischen op : het ramlend venster raast.
Verstijvende is 't gevoel van d'afdrop van de daken.

't Gestarnte vangt weër aan zijn vensters op te maken.
Maar neen, de regenwolk vergaart zich weër by een.
Het West vertoont zich zwart en vol van aakligheên.
De nacht is stormig en afgrijslijk. Dierbre Vrinden,
ô Laat me in 't gastvrij dak een zoete schuilplaats vinden !

DERDE BARD.

Nog gonst de Wind door 't dal, door grot en steenrotspleten,
En ruischt door 't schrale gras dat op den heuvel groeit.
De dennen storten neêr, den wortel afgereten,
De zoden hut stort in, van 't onweër omgesmeten,
Dat over 't hol gebergte loeit.

De wolken vliegen door den hemel en verdeelen.
Het vonkelend gestarnt' zlet door heur scheuren heen.
De bliksem schiet door 't zwerk zijn moordvuur naar beneên,
En zet de heide in vlam met beuken en abeelen.
Hoe steekt dees dorre plek op 't moslig bergbruin af!
Hoe kraakt de schuddende eik op 't rokend heldengraf!

Wie schuilt daar onder 't loof eens pijnbooms by den oever,
En staart op 't rollend meir, hoe hooger 't stijgt, hoe droever?
De baren teistren 't strand en tuimlen wild door een;
Een watervolle boot zweeft drijvende op de golven;
De hobblig voert in 't nat de riemen met zich heen?

Ach ! 't is een teedre maagd , verflikkende in 't geweën !
Haar minnaar ligt mischliën in 't doodlijk diep bedolven !
Zy wacht hem ! Welk een angst ! hoe is haar 't hart te moé !
Zy zag , by 't zinkend licht , zijn vaartuig op de stroomen ;
Zou dit dat vaartuig zijn ? haar wellust , omgekomen ?
Of voert de wind haar nog zijn angstig kermen toe ?

Maar zacht ! de hagel fnort en geesfelt ons de leden !
Het sneeuwt ; 't gebergte griest , de stormwind breekt zijn kracht.
Omsluimig is de nacht en vol van aakligheden :
Mijn vrienden , schenkt me in huis een schuilplaats voor de nacht !

VIERDE BARD.

De nacht is kalm en schoon : de heldre starren blinken
Op 't effen hemelblaauw : de norfche wind ligt stil.
Het wolkjen trekt te rug , om in den vloed te zinken :
De nachtoorts spiegelt zich in 's Landstrooms glazen kil.
't Geboomte schemert , en de heldre waatren vlieten
Met zilvren wederglans in 't storten van de rots :
Verzilverd schijnt de stroom door 't bruine dal te schieten ;
Verzilverd schijnt de golf in 't tuimlend meirgeklots.

'k Zie boomen uitgerooid , en saamgetaste gerven
Verstrooid en weggespoeld door wind en regenplas :
De nijvre Landman zingt , en stapelt anderwerven
Zijn hooge bergen op van kostlijk graangewas.

De nacht is kalm en schoon. Wie komt daar voor ons waren
Van 't aaklig doodenbed , in 't hagelwit gewaad ,
Met de armen , blank als sneeuw en donkerbruine haren :
Wier Maagdelijke onschuld lacht van 't lielebleek gelaat ?

Ach! 't is de vorstentelg, wier uitvaart wy beschreiden!
Treed toe, gy, lust der jeugd, te vroeg ontslapen Maagd!
Helaas! de flauwe schim vliedt vormloos langs de heiden:
Het koeltjen heeft heur' damp met d'adem weggevaagd!
Het windtjen blaast de mist door de engte van de dalen;
Zy stijgt ten heuvel uit, en heft zich in de lucht.
De nacht is kalm en schoon, de maan verspreidt heur stralen:
Ik vraag geen nachtverblijf, de nacht is vol genucht.

VYFDE BARD.

De nacht is kalm, maar aaklig; en de maan
Schijnt in het West, omneveld, pal te staan.
Heur flauwe glans verlicht geen heuveltoppen.
Men hoort het zeegegolf van verr'.
De morgenwachter kraait; de daauw der uchtenddruppen
Zijgt neer, en spelt de konst der bleeke morgenster.
Het huiswif zoekt in de asch naar de uitgeblaakte vonken,
En blaast den laauwen haard in lichter laaie (1) gloed.
De Jager vliegt naar 't bed en hoort zijn' jachthond ronken:
Hy fluit, en 't spartlend dier ontwaakt in nieuwen moed.
Hy klimt ten heuvel op, en neuriet onder 't treden.
De lucht verheldert zich: de Noordbeer straalt hem toe.
Hy zet zich aan een rots, de slaap bekruipt zijn leden,
En 't knikkend hoofd zinkt neer, van 't eindloos dolen moe.

(1) LICHTERLAAIE is geen *adjectivum* en heeft dus geen *casus obliquus*. Het is een *genitivus absolutus* als er velen zijn, die altijd voor *adverbia* gebruikt worden, gelijk *staandenvoets*, *'s morgens*, *'s avonds*, *grootendeels*, *wederzijds*, enz. *Lichter laaie* is *lichter vlamme*; dat is, met *lichte vlamme*. Ik merk dit op, op dat men niet denke, dat ik het woord *gloed* in het Vrouwelijk geslacht gebruikte.

Maar zacht! wat nieuw geruisch in boschen en valleien!

De stormwind ruischt door 't woud; de koelte zuist in 't dal!
Nee, 't is de legerstoet der geesten, lang verscheien,
Zy keeren uit het zwerk, ontelbaar in getal.

De maan schuilt achter 't bosch. Van heur verflachte stralen
Glimt gindsche heuvel nog. Der boschen schaduw groeit.
't Wordt donker; 't is geen weér om door de heil te dwalen:
Mijn vrienden, bergt me in huis voor 't onweér dat er broeit!

DE HUISVOOGD.

Laat vrij het wolkgespan op berg en heuvels hangen!
De Reiziger vol schrik de geesten scheemren zien!
Laat wind en stormgeweld de golven samenprangen,
En schudden 't daavrend woud, onmachtig weer te biên!
Dat meir en landstroom bruisch', de bliksem snorre en flikker!
De maan het bleek gelaat in donkre wolken hull',
Of achter 't steil gebergt' met zilvren weérglans blikker!
Ik vraag naar duistren nacht noch buldrend stormgebrul.
De nacht vliedt siddrend weg voor 't blijde morgengloren;
De dag keert zeegriek weér uit d'afgrond van de nacht:
Maar wij, tot zorg en angst, tot enkel smart geboren,
Wy sluim'ren d'avond in, die nimmer morgen wacht.

Waar zijn die Helden toch, op krijsroem zoo vermeten?
Die koningen vol roems? Hun glorie ging te niet.
De grond, waarop zy streên, is zelfs hunn' naam vergeten,
En naauwlijks, dat de tijd hunn' grafsteen overliet!
Wy ook, wy gaan voorby, met al wat wy bejagen.
Dit trotsch gewelf stort in, zijn stuvend puin vergaat,
En 't Nakroost zal mischien der grijsheid naricht vragen,
Waar 't slot dier vaadren stond, door wie huê boezem slaat!

Hef aan, en sla de harp! roer pauken en schalmelen!
Steek duizend toortfen aan, en zend den wijnkroes rond!
Laat de eerbare Jonglingschap, de teedre Maagdenreien
Omhuipen op 't muzyk door nacht en morgenstond!
Laat my een grijze Bard van de oude tijden melden,
Van vorsten, groot van faam, hun roem en oorlogsdaan,
Van de ons verzwakt geflacht niet meer geloofbre helden,
Tot de uitgedoofde zon in 't Oosten op zal staan!
Laat dan de taale boog, laat brak en hazewinden
Gereed zijn met den floet, ten jachttocht toegerust:
Zoo vliegen we in het woud op vogelfnelle hinden
En fchuchtren reebok los, met nieuwherboren lust.

1803.

Dafnis,

HERDERSZANG.

THYRSIS, KORIDON.

THYRSIS.

Ja, lieflijk zulst de pijn by gindsche waterbron,
Maar lieflijk speelt gy 't riet, begaafde Koridon!
Uw zang verdient, na Pan met d'eerften prijs te pralen:
Krijgt hy een' forschen Bok, gy zult de Geit behalen:
Wint hy de Moedergeit, het jong valt u ten deel.
Tot dat ge er melk van trekt is 't vleesch der Geitjens eel.

KORIDON.

Uw Lied, ô Thyrffis, is verkwikbrer dan het bruizen

Der Waatren, wen ze zacht langs 't rotsgebergte zuizen.
Het Ooilam zij de prijs van 't zangrig Negental,
U koopt het zuiglam toe, nog blatende in den stal.
De Hamel zij voor haar, gy zult het Ooilam krijgen.

THYRSIS.

Wilt ge in de lommering van deze Wilgentwijgen
U nederzetten, vriend? en spelen op uw riet?
Zoo drenke ik onderwijl uw geitjens aan de vliet.

KORIDON.

Nu spelen? Herder, neen; de middag is op handen!
Ik durf niet. 'k Vrees voor Pan, die hair heeft op de tanden.
Thands rust hy van de Jacht in 't middaguurtjen uit.
Ik durf niet. 'k Mocht zijn' slaap eens stooren met mijn fluit.
Maar Thyrsis! (Want een lied, daar heeft geen Veldgod tegen)
Gy hebt den hoogsten top in 't Veldgedicht bestegen,
En Dafnis lijden is voorzeker u niet vreemd!
Kom, plaats en we ons daar ginds aan 't einde van de beemd.
Ter zij' van 't Nimfenbad, den Tuingod tegen over,
Daar 't Herdersbankjen staat, in schaauw van 't Olmenlover.
Zoo gy me een veldlied zingt, gelijk gy 't eenmaal deedt,
Wanneer gy om den prijs met Herder Chromis streedt,
(Nooit is er in dit oord op zulk een wijs gezongen!)
Zoo schenke ik u een Geit met bei haar tweelingjongen,
(Ook Geitjens), die zy zoogt, terwijl zy bovendien
Nog room by emmrenvol in 't melkuur aan komt biën.
En 'k geve u nog daartoe een' fraaijen berken Beker,
Met riekend was geglad en voor den doorlek zeker,
Met eppe en klimop om zijn buitenboord versterd,

En dartlend wijngaardloof dat door de ranken zwiert.
Van binnen is een vrouw op 't Godlijkst uitgededen,
Met zonnehoed op 't hoofd en mantel om de leden,
En, neffens haar, een man met lang en golvend hair,
Die niet een' ander twist als of, hy levend waar.
Het vrouwtjen lacht hem uit, en ziet met dartlen lonken
Naar d'ander. 't Vuur der min schijnt uit heur oog te vonken.
Dan staat er, aan een rots, een grijze Vischersgast
Gewrocht, die op zijn vangst by 't volle treknepast.
Men ziet hem 't gansche lijf met bei zijn armen rekken
Van d'arbeid, die hy doet om 't op den wal te trekken.
Zijn adren zwellen op en pullen uit in 't hoofd,
En 't is verwondrens waard, zoo vreeslijk als hy flooft.
Naby dees ouden man beschouwt ge een schoonen Wingert
Met druiven rijk belaaën, die om de Veldstaak slingert.
Er zit een kleine knaap in 't Hofperk, en, daar voor,
Twee Vosfen. De eene sloop reeds half de heining door,
En inoepst de rijpste weg. En de andere staat te loeren
Om in des knaapjens tasch zijn maaltijd weg te voeren,
Daar hy van halm en riet een krekellooitjen vlecht,
En tasch en wijnstok voor zijn speelwerk achterlegt.
Van buiten is de kroes met beerenklaauw omstrengeld
Die voet en oor omvat, met krokusbloem doormengeld,
All' heerlijk om te zien, en onbegrijpelijk schoon!
'k Betaalde 't Kunststuk duur, en moest een' Kalydoon
Die 't m'aanboud, zelfs een Geit met nog een roomkaas geven,
En 'k liet er ook nog nooit mijn' adem over zweven,
Maar 'k sta 't u willig af voor zoo'n betoovrend lied,
Als niemand zingt dan gy. Maar ik benijde u niet:
Want, vaardig, waar men 't vraagt, om 't oor eens vriends te
(streelen,
Neemt gy naar 't graf niet meê, wat ge andren meê moogt deelen.

THYRSIS.

ô Muzen, heft een' zang, een' zoeten veldzang, aan!
't Is Thyrsis die u smeekt, bekroond met lauwerblaân.

Waar waart, waar waart gy toch, 'ô Veld- en Boschgodinnen,
Als Dafnis kwijnde en smolt in zijn wanhopig minnen!

Wart ge aan den Pindus, of aan Peneus zilvren vliet!

'Want Etnaas hooge kruin bezoekt uw veldrei niet,

En noch de Anapusstroom die kronkelt door deze oorden,

Noch Acis heilig nat vernam u op zijn boorden.

Heft, Muzen, heft een' zang, een' zoeten veldzang aan! —

Het Wolfhert heeft zijn lot met teedren traan op traan,

De Wolf zijn vroege dood met boschgehuil bejammerd,

En 't Schaapjen met dien toon van weemoed daar 't meê lammert.

De Veeheerd scharde zich, met runderkalf en stier,

Om 's Jonglings kille lijk, met akelig getier,

En weide en dalgehucht weêrgalmde van het loeien

Van vaarze, en hokkeling, en zuivelrijke koeien.

De Boschleeuw deed in 't woud zijn jammerkreet verstaan.

Heft, Muzen, heft een' zang, een' zoeten veldzang, aan! —

Merkuur had van d'Olymp den Jongling zien verkwijnen.

Hy daalde van 't gebergt' uit deernis met zijn pijnen:

ô Dafnis, riep hy, wie, wie trof u dus in 't hart?

Om wie verteert ge u dus in duldelooze smart? —

De Veeliên, 't Herderdom met Geit- en runderhoeders,

Verfchenen, diep geroerd om 't wee huns Medebroeders,

En vroegen, welk een rouw den Herder deed vergaan? —

Heft, Muzen, heft een' zang, een' zoeten veldzang aan.

De Tuingod-zelf genaakte en riep met weenende oogen:

Wat blaakt ge, ô droeve knaap, in laaie vlam gevlogen,

Daar 't meisjen, waar ge om zucht, door bosch en velden vliedt.

Gevoelloos voor uw min! ô Voed uw liefde niet!

Rampzalig Minnaar! rust, ô rust van 't hooploos blaken!
Wees wijs, en drijf dien traan der wanhoop van uw kaken!
Steeds waart ge een frische borst, zoo bloeiend als er leeft!
Thands schijnt ge een bleeke schim die om zijn grafplaats zweeft:
En, als ge een lieve Maagd u vriendlijk toe ziet lachen,
Verpijnt ge u, zonder ze ooit een kusjen af te prachen,
Of eens op 't zoet gelaat een minlijk oog te slaan. —
Hest, Muzen, heft een' zang, een' zoeten veldzang, aan!
De Herder antwoordt niet, maar blijft zijn vlammen kweken;
Tot Venus, Venus-zelv' hem eindelijk aan komt spreken,
Met lachjens om den mond, maar toornig in 't gemoed.
Nu roem nog, riep ze, en spot met teedren minnegloed!
Heeft nu de Liefde u-zelv' niet in zijn' band geslagen? —
ô Venus, antwoordt hy; gy bron van alle plagen!
Gy hebt me uit dulle wraak dit jammer opgelaan!
(Hest, Muzen, heft een' zang, een' zoeten veldzang, aan!)
Gehate! Ik voel uw haat: gy moogt uw woede scherpen,
Maar, waan niet, dat gy me ooit uw macht zult onderwerpen.
In 's afgronds duistren nacht blijft Dafnis u weêrstaan.
Hest, Muzen, heft een' zang, een' zoeten veldzang, aan!
Ga, keer naar Ida, naar uw herders. In dees struiken
Moogt ge in den dartlen arm van geen' Anchises duiken.
Hier zou de bijenzwerm uw geile lust verraan.
Hest, Muzen, heft een' zang, een' zoeten veldzang, aan!
Adonis mede is schoon, hy jaagt de wilde zwijnen
Als schuchtre hazen na, of vluchtige konijnen:
Wat toeft ge, een Ever mocht uw' lefling nederflaan!
Hest, Muzen, heft een' zang, een' zoeten veldzang, aan!
Ga, vlieg naar Diomeed: meld hem uw' oorlogszegen
Dien ge op een' herdersknaap, op Dafnis, hebt verkregen,
En daag hem weêr ten strijd, indien gy 't durft bestaan!
Hest, Muzen, heft een' zang, een' zoeten veldzang, aan!

Gy, Wolven, en wie meer door bosch en velden huilen!
Gy, beeren van het woud, die grommende in uw kuilen,
Zijne eenzaamheid vervult met akelig gebrom!
Vaart wel! ik zie noch u noch 't stille woud weërom.
Ik zal, uw Dafnis zal, geen lommer meer genieten,
Noch kruisfen door 't geboomt'. Vaartwel, verkwikbre vlieten!
Vaar wel, ô Arethuse, uw herder heeft gedaan!
(Hest, Muzen, heft een' zang, een' zoeten veldzang, aan!)
Uw herder, die zijn kudde aan uwen boord mocht drenken,
Wiens veldzang 't u gelustte om minlijk toe te wenken,
Uw Dafnis, is geweest! zijn leed is doorgestaan!
Hest, Muzen, heft een' zang, een' zoeten veldzang, aan!
ô Pan, het zij ge thands Lycéus heuvelklippen
Of d'ouden Menalus naar d'adem van uw lippen
Doet lufstren, keer, ô keer, naar 't Siciliaansche strand!
Verlaat de ruwe spits van Pelops waterkant,
En 't graf, den Goôn ten trots, ten hemel opgeheven,
Waar in Lycaöns zoon de narust smaakt van 't leven!
Staakt, Muzen, staakt uw' toon, en breekt den veldzang af!
Kom, Veldgod, (Dafnis sleept zijn liefde weg in 't graf)
Kom, neem dees schoone fluit van saamgekleefde halmen,
Gebogen naar den mond, en zuiver in zijn galmen!
Want Dafnis, Dafnis sleept zijn liefde weg in 't graf.
Staakt, Muzen, staakt uw' toon, en breekt den veldzang af!
Laat braam, laat doornebosch van veldviolen bloeien!
Laat roos en hofnarcis op heidestruiken groeien,
En appels op de pijn! want Dafnis stort in 't graf.
Staakt, Muzen, staakt uw' toon, en breekt den veldzang af!
Laat thands het schuchtre hert de hazewinden jagen;
De nachtuil op zijn klip den roem der zangkunst dragen;
En kras! de Filomeel afgrijslijk over 't graf!
Staakt, Muzen, staakt uw' toon, en breekt den veldzang af! —

Hy zwijgt en Venus schiet, geroerd door 't mededogen,
Ter hulpe en redding toe; maar vruchtloos is heur pogen!
Der Schikgodinnen draad liep t' einde. 't Is gedaan!
De Herder ziet den stroom met diepe ontroernis aan,
En werpt zich in den vloed. De golven, opgedrongen,
Verfmooren de eedle stem waar in de Muzen zongen,
Die 't Veldgodinnendom zoo teedren wellust gaf! —

Staakt, Muzen, staakt uw' toon, en breekt den veldzang af! —

En gy, wat toeft ge, ô vriend, my gelt en kroes te brengen?
'k wil van heur versche melk den Zanggodinnen plengen,
Wien ik mijn Dichtprijs dank! ô Lieflijk Negental,
U groet ik, wacht van my een dankbaar lofgeschal! —

KORIDON.

Steeds moge uw zuivre mond van honig overvlieten!
Steeds moet ge 't edelst ooft, de zoetste druif, genieten,
Die boom of wijnstok teelt! geen krekkel zingt zoo zoet.
Zie daar de berken kroes! wat riekt heur waschreuk goed!
't Is enkel Ambrôzijn. Hou daar dien roem der kelken!
Cisfeetha, kom gy hier! Vat aan, gy kunt ze melken!
Maar gy, mijn Geitjens, niet te dartlen uit de hegg';
De Bok raakt anders gaande, en al uw melk is weg.

Na Theocritus.

1804.

Ahacha.

GUINEESCHE ROMANCE.

Wat ligt ge daar begraven!
Bedolven onder 't zand!

Wat staat uw kroeze schedel
Daar op die spiets geplant!

Wat had ik toch misdreven?
Misdreven, Ahacha!
Dat ik zoo dra na 't paren,
In 't eenzaam Lijnwaat ga? (1)

De dag kwam tweemaal weder
Na tweemaal maneschijn,
Sints onzer beider handen
Te saam gevlochten zijn.

De zon rees uit de kimmen
Als ik u eerstmaal zag.
Ik zag uw grimmig wezen
Verhelderd door een' lach.

Ik zag uw' breeden boezem,
Gezwellen door den moed;
Ik zag uw oogen vonklen
Van echten krijgsmans gloed.

Ik zag uw gladde schouders,
En gitzwart aangezicht,
Van koopren weêrglans glimmen
By 't stijgend zonnelicht.

Ik zag u, en mijne oogen..!
Beschaamd floeg ik ze neêr.
Mijn boezem rees en daalde,
Als 't golvend Westermeer.

(1) De linnen Weduwen sluier, ten voeten ahangende.

Gy zaagt dit Maagdlijk schamen,
En lachend tradt gy toe:
Uw breede mond ontfloot zich!
In 't minlijk **НИКАБОР.** (1)

Ik zag uw breede tanden,
Van 't frisfche vleesch omboord;
Het frisfche vleesch der lippen;
Waar op de bloedkraal gloort.

Ik zag die breede tanden,
Dat effen parelnoer,
Al lachend zich verwijden,
Als gaapte een paarlemoer.

Uw oogen lonkten teder
Van 't bruisfchend liefdevier,
En gloeiden van genoegens
Als de oogen van den gier.

In weérwil van mijn schamen,
Verried ik al mijn vreugd;
Mijn vreugd, dat gy my minde!
En trilde van geneugt'.

Uw hand, my aangeboden,
Aanvaardde ik met ontzag,
En teedrer dan ooit meisjes,
Vierde ik mijn' bruiloftsdag.

Ik fchatte my gelukkig
In de armen van een' man;

(1) De groet eens Minnaars: IK BEMIN U.

Een' man , die stevige eiken
Als rieten buigen kan.

Ik schatte my gelukkig
In de armen van een' Gâ ,
Een' Gâ die my beminde ;
En dacht mijn' heilstand na.

Gy toogt naar gindsche heuvels ,
En velde Gems of Stier ;
En op uw forsche schoften
Bracht gy my 't Wildbraad hier.

Ik roostte zelv' de spieren
En 't smeulig ingewand
Van de omgebrachte dieren ,
Met Maagdelijke hand.

Wy deelden beet by bete ,
En vielen moè en mat ,
Met d'avond die vast daalde ,
In 't dorre palmenblad.

We ontwaakten bly te moede ,
Gelukkig door de Trouw :
Gy , als mijn man gelukkig !
Ik , zalig als uw vrouw !

We ontwaakten bly te moede ,
En eer gy my verliet ,
Geleidde gy mijn schreden
Naar de aangelegen vliet.

Wy kwamen aan den oever ;
Daar hield uw hand my staan ,
En wees my met den vinger
Het ruim des hemels aan.

« Beschouw daar aan den hemel
» Dat thands verbleekend licht !
» Het houdt zijn kromme hoornen (1)
» Te bergwaart heen gericht.

» Nog negenmaal na dezen
» Zal dit gehorend licht
» Met de eigen kromtens prijken
» Om 't slinkend aangezicht.

» En tienmaal zal na dezen
» Dat blinkend Hemellicht
» Geheel zijn' glans verliezen ,
» En wijken uit 't gezicht.

» En tienmaal zal na dezen
» Dat weggekrompen licht
» Zijn horens weêr vertoonen ,
» Met omgewend gezicht.

» En tienmaal zal na dezen
» Dat weêr herboren licht
» Zijn holle kaken vullen
» Om 't blinkend aangezicht.

» En als ge dan zijn horens
» Weêr bergwaart heen ziet staan ,

(1) De Maan, in heur laatste vierdedeel.

»Zult gij een teder wichtjen
»In deze plasfen baân.»

Hoe huppelde op die woorden
Mijn teérgevoelend hart!
Hoe golfde 't in mijn boezem,
Of 't overweldigd werd!

Uw mond drukte op den mijnen
Het zegel van uw woord,
En flux waart ge uit mijne oogen,
En heden — ach! vermoord!

De dag vlood heen, ging onder:
De zwarte nacht viel neêr.
De maan besteeg den heuvel,
Maar gy verscheent niet weêr.

Daar zat ik stil te peinzen,
En telde zonder end
De starren die er rezen
Aan 't draaiend firmament.

Daar zat ik stil te zuchten,
In priemend ongeduld,
Naar 't eerste morgenstraaltjen
Dat de Oosterkim verguldt.

Daar zat ik stil te peinzen,
En vond mijne oogen nat;
En zag, als ik ze droogde.
Mijn hand met bloed bespat.

Ik schrikte van dit teeken ,
En wischte hand en oog :
Maar de eene werd niet zuiver ,
Het ander werd niet droog.

Ik rees in angen moede ,
En trad de stulpdeur uit :
En , Hemel ! wat vertooning !
Wat schrikbaar rouwgeluid !

't Rinkinkte langs de straten !
Verwoesting , roof , en moord ,
Met bloeddorst , slachting , woede ,
't Holde al , vereenigd voort.

Door wijken en gehuchten ,
Langs velden , wegen paân ,
't Was alles bloed en lijken ;
Doorstooten ; nederflaan.

Ik zag de ruwe knotsen
Van 't weeke brein bemorst.
Ik zag de spitse pramen
Gevlijmd door rug en borst.

De zoon van Zon en Aarde , (1)
De Koning , was niet meer.
De staf ontviel zijn handen ,
En hy den stoel der eer.

Zie daar de felle krijgers ,
Die , Tijgerlijk verwoed ,

(1) Tittel des konings.

Des Vorsten uitvaart vieren
In 't golvend menschenbloed!

Zie daar hun woeste bende,
Met akelig gehuil,
Den vorst zijn grafsent bouwen
Op d'uitgedolven kuil!

Zie daar de stapels dooden,
Doorboord met spriet en schicht,
Door zand en bloedstroom sleepen
Naar 't open lijkgesticht!

'k Zag zelfs het doodhof delven,
En bloedig lijk by lijk
By 't Vorstlijk lichaam zenden,
Naar aller schimmen wijk.

'k Zag de omgedolven aarde
De menigte van doôn
Met bloedig zand bedekken,
By d'Eigenaar der kroon.

'k Zag hoofden afgehouden,
En 't aaklig doodenbed
Met de afgehouden hoofden,
Op piek by piek, omzet.

Ik dwaalde langs die hoofden,
En zag ze fiddrend na:
«Licht vindt ik onder allen
»Mijn' dierbren Ahacha.» —

Zoo dacht ik en verbleekte,
Daar ik op 't oogenblik
Mijn' Echtgenoot herkende,
En stond verfteend van schrik.

Mijn' Echtgenoot! den mijne!
Den man, dien ik aanbad!
Die my voor duizend vrouwen,
Zich uitgekozen had!

Die my uit duizend Maagden
Zich uitkoor tot een vrouw!
Dien ik me uit alle Mannen
Ten Egâ kiezen zou!

Hy was het! Hy — de aanminn'ge!
En 't edel forsch gelaat
Droeg nog in d'enklen aanblik,
Al wat een' held verraadt.

Ik zag de gapende oogen,
Verwongen en verspard!
De lippen openhangend,
En overdekt met zwart!

De fletfche en flappe wangen,
Van glans en schoon ontbloot!
Den hollen mond vertrokken
Door 't grijnzen van de dood!

De zwartgekroesde halren
Door 't ronnend bloed gefleurd!

Den vetten hals gefchonden ,
En van den romp gefcheurd !

Dit zag ik , en mijne oogen ,
Hoe hebt gy 't kunnen zien ?
En , zonder weg te smelten ?
In tranen weg te vliën ?

Dit zag ik , en mijn boezem ,
Hoe kost gy 't wederftaan ?
Hoe , zonder by dit jammer
Van ijzing te vergaan ?

Hoe , zonder by dit jammer
Te berften van den fchrik ?
Of in den rouw te fmooren
Op 't eigenst oogenblik ?

Of doet de rouw slechts lijden ?
Slechts lijden zonder maat ?
En voedt hy zich door 't lijden ?
En wordt hy nooit verzaad ?

Ach ! waren er geen knotten ,
Geen fchicht of fpletfen meer ,
Om my met een' te dooden
Op 't graf van 's Warelds heer ? (1)

Helaas , rampzaalge weduw !
Waar henen thands gevluucht ?

(1) Andere tijtel des konings.

Rampzalig zijt gy heden !
Rampzalig is uw vrucht !

Ga henen , arme droeve ,
Vlied henen , verr' van hier !
En voer uw wee en klachten
Naar woud- en heuvelstier.

Tref daar met troostloos huilen
Des Tijgers ingewand ;
En meng een zee van tranen
Aan 't heetgeblakerd zand.

Leg daar uw schreiend wichtjen ,
Als 't ijslijk uur daar is ,
Uw eigen ingewanden ,
Ten prooi der wildernis.

Leg daar dat heilloos wichtjen
Op luttel struiken neêr :
Verbied uw oog de tranen ,
En zie het nimmer weêr.

Laat vrij uw horens wasfen ,
Of krimpen , zilvren maan !
Laat vrij uw licht verdwijnen ,
Of heel uw schijf beslaan.

Wacht niet , dat ik met de oogen
Uw omtocht begelei' ;
Of , met aandoenlijk staren ,
Uw wederkomst verbei'.

Gy zijt voor my geen teeken,
Geen streelend teeken meer.
Voor my geen blijdschapsbode!
Dat alles nam een' keer!

Ik zal in deze vlieten,
(Ik zal het nimmer, neen!)
Geen teder jongske wasfchen,
Als my befchoren fcheen.

Ik zal geen teder jongske,
Het beeld mijns Echtsgenoots
Van onder 't hart ontbinden,
Dan tot een prooi des doods.

Ik zal dat teder pandtjen
Het daglicht niet doen zien,
Om 't eens in koestrende armen
Den tepel aan te biên,

Mijn bloed zal 't nimmer voeden,
Mijn hand niet streelen, neen!
Mijn lach zijn' lach verzellen;
Mijn fchreien, zijn geweest.

Neen, 'k druk 't veroordeeld Weesjen
Slechts eenmaal aan zijn hart;
En (dit zij mijn vertroosting!)
Dan sterf ik van de smart.

1788.

Dit stukjen is voor verfcheiden jaren, doch naar een gebrekkig
aſſchrift en als werkelijke Vertaling uit het Guineesch verſpreid
geworden, doch men geeft het hier volledig, en gelijk het is,
als oorfpronklijk.

De Lauwrier.

De God en Grootvorst der Poëten
Zag Peneus kind ,
Terwijl ze , in 't mollig gras gezeten ,
Een kransjen bindt.

Hy ging haar minnelijk begroeten ,
En sprak haar aan :
Maar zy , met vleugels aan de voeten ,
Zy laat hem slaan.

Zy vloog vooruit langs berg en dalen ;
Apol haar na ,
Verzekerd van haar in te halen ,
Hoe snel zy ga.

Het Meisjen vliedt gelijk een hinde ,
En raakt geen' grond.
Apollo roept : «Mijn zielsbeminde ,
»Genees mijn wond !»

Zy hoort , verdubbelt haast en schreden ,
En spoedt al voort ;
Maar vindt den weg zich afgesneden
Door 's waters boord.

Nu komt de vlugge God haar nader ,
En , afgejaagd ,
Roept zy om bijstand tot haar' vader !
De dwaze Maagd !

De Stroomgod hoort en maakt het kluchtig
Met de arme spruit :
Haar voetjen zoo gezwind eu vluchtig ,
Schiet wortels uit.

Heur armen , die ze in 't bijstand vragen
Ten hemel beurt ;
Heur vlechten , in 't geweldig jagen
Den band ontscheurd ;

Die armen , en verwaalde hairen ,
Zoo zacht , zoo blond ,
Verandren zich in tak en blaären
Op de eigen stond.

Apol schiet toe en grijpt ze in de armen ,
Maar vat een' stam !
Dus toont uw vader zich te erbarmen ,
Onnoozel lam !

Daar staat zy , met een schors omtogen ,
En heet Lauwrier :
En nog wil zy geen' gloed gedogen ,
Maar kraakt in 't vier.

1804.

INHOUD.

	Bladz.
DE KRIJG MET KAROS. <i>Gezang, Ossiaan toegeëigend</i>	5.
LATHMON. <i>Gezang van Ossiaan</i>	15.
VORSTENLES. <i>Uit het engelsch van Koning Jacobus den Eerste van Grootbritannienje</i>	30.
ONBEKOMMERDHEID	31.
VERGENOEGDHEID	32.
NAGEDACHTENIS VAN MIJN ZOONTJEN URSINUS, DOOR EEN HEIMLIJK INGEGEVEN SLAAPMIDDEL OMGEBRACHT	33.
AAN *** BIJ HET OVERLIJDEN VAN HARE MOEDER	34.
DE KERKER.	37.
DE VEROVERING	38.
AAN PANARETE, BIJ HET HOOREN VAN HAAR DICHTSTUK OP MIJNE AFBEELDING	40.
REISGROET AAN ***, BIJ ZIJN VERTREK NAAR FRIESLAND	41.
TROOSTZANG.	43.
AAN NISA, MET EEN' AFDRUK VAN MIJNE LOSSE DICHTSTUKJENS	46.
AAN WICHILDE, MET EEN' AFDRUK VAN MIJNE GEUZEN.	46.
AAN EEN' VRIEND, MET EENIGE DICHTSTUKJENS	48.
BRUILOFTSZANG.	49.
BRUILOFTSZANG.	61.
BRUILOFTSZANG.	66.
DE NACHT. <i>Bardenwedzang. Uit het schotsch.</i>	71.
DAFNIS. <i>Herderszang</i>	78.
AHACHA. <i>Guineesche Romance.</i>	84.
DE LAUWRIER	96.
